

สำนักพิมพ์
นางดรีม

นวนิยายชุด
แผ่นดินแห่งรัก

ในร่มเงารัก

ฟ้าโหม

ในร่มเงารัก

ฟ้าใหม่

สำนักพิมพ์
มางดา **ริม**

สำนักพิมพ์
ฟ้าจกรีน

ลำดับที่ 80

ในร่มเงารัก

โดย พู่ใหม่

ราคา 320 บาท

ISBN 978-616-00-1651-8

พิมพ์ครั้งแรก : ตุลาคม 2557

พิมพ์โฆษณาครั้งนี้ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ตามกฎหมายแล้ว

© สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

ไม่อนุญาตให้สแกนหนังสือหรือคัดลอกเนื้อหาส่วนหนึ่งส่วนใดเพื่อสร้างฐานข้อมูล
อิเล็กทรอนิกส์ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากสำนักพิมพ์และเจ้าของลิขสิทธิ์แล้วเท่านั้น

หัวหน้ากองบรรณาธิการสำนักพิมพ์มายดรีม : วสันต์ พร้อมมิตรญาติ

บรรณาธิการเล่ม : การบูร สุขวิไลธรรา วีรยา กิจสมุทร

พิสูจน์อักษร : ณัฐณี กิ่งแก้ว

ออกแบบปก : อนุวัชร บัวกิ่ง จัดรูปเล่ม : ธีระวุฒิ คณะเจริญ

พิมพ์ที่ : บริษัท วี.พรินท์ (1991) จำกัด

เจ้าของ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา : บริษัทสตาปอร์นบุ๊คส์ จำกัด

กรรมการผู้จัดการ/บรรณาธิการอำนวยการ : วรพันธ์ โลกิตสถาพร

รองกรรมการผู้จัดการ : สุภัคชญา โลกิตสถาพร

ผู้จัดการสำนักพิมพ์ : ธีฎาภัทร์ พองไชย

ผู้จัดการฝ่ายขาย : กิ่งแก้ว ลิกะไชย

ผู้จัดการฝ่ายสื่อสารองค์กรและกิจกรรมเพื่อสังคม : นฤเบศ สมฤทธิ์

ที่ปรึกษาทางกฎหมาย : ธนกร กองเพ็ช

จัดจำหน่ายทั่วประเทศโดย บริษัทสตาปอร์นบุ๊คส์ จำกัด

18 ซอยลาดปลาเค้า 63 ถนนลาดปลาเค้า แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพฯ 10220

โทรศัพท์ 0 2940 3855-6 โทรสาร 0 2940 3970

www.satapornbooks.com

หากท่านผู้อ่านพบหนังสือไม่ได้มาตรฐาน เช่น หน้ากระดาษสลับกัน หน้าขาดหาย การเข้าเล่มไม่สมบูรณ์

สำนักพิมพ์ยินดีรับผิดชอบเปลี่ยนหนังสือเล่มใหม่ให้ท่าน

โปรดติดต่อและส่งหนังสือคืนพร้อมระบุรายละเอียดการชำรุด

ไปตามที่อยู่ด้านบน หรือโทร. 0 2940 3855-6 ต่อ 21, 54

 สำนักพิมพ์นี้เป็นสมาชิกสมาคม ผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือ แห่งประเทศไทย	พืพบูน กระดาษถนอมสายตา อ่านได้นาน www.greenread.com
---	---

“การปิดทองหลังพระนั้น เมื่อถึงคราวจำเป็นก็ต้องปิด ว่าที่จริงแล้วคนโดยมาก ไม่ค่อยชอบปิดทองหลังพระกันนัก เพราะนึกว่าไม่มีใครเห็น แต่ถ้าทุกคนพากันปิดทองแต่ข้างหน้า ไม่มีใครปิดทองหลังพระเลย พระจะเป็นพระที่งามบริบูรณ์ไม่ได้”

พระบรมราโชวาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
25 กรกฎาคม พ.ศ. 2506

คำนำนักเขียน

**การทำความดีโดยอยู่ข้างหลังนั้น...ผู้เขียนได้นำพระบรม-
ราชาบาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ในพิธี
พระราชทานปริญญาบัตรของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 25 กรกฎาคม
2506 นำมาต่อยอดเป็นเรื่องราวที่มีตัวละครหลายชีวิตเดินไปตามเส้นทาง
ที่ชะตากำหนด**

ทว่าในเส้นทางนั้น...กว่าจะพบปลายทางอย่างทีหวั่ง ก็ต้องผ่าน
มรสุมชีวิตที่ถาโถมเข้ามาอย่างหนักจนเกือบจะเอาชีวิตไม่รอด

ในร่มเงารัก คือเรื่องราวหลักในปี 2507-2508 เป็นนวนิยายเกิด
พระเกียรติในหลวงรัชกาลปัจจุบัน ซึ่งต้องแทรกข้อมูลอันสำคัญเกี่ยวกับ
พระองค์ลงไปในเรื่องาน แล้วประเด็นที่ผู้เขียนรับผิดชอบคือปี 2505-
2519 ดังนั้นจึงเลือกนำมาร้อยเรียงเกี่ยวกับเรื่องผีพระหัตถ์ในการทรง
งานทางด้านจิตรกรรม อันได้แก่ภาพเขียนสีน้ำมัน ซึ่งพระองค์ได้เขียน
ขึ้นราวปี 2502-2510 จำนวนทั้งสิ้น 107 ภาพ

โดยมีตัวละครหลักที่เป็นวิญญาณทั้งสี่ตัวอันได้แก่ คุณหญิงยี่สุ่น
พะยอม นายผาด และ กุมารเพียร เป็นจุดเชื่อมโยงของซีรีส์ 'แผ่นดิน
แห่งรัก' ตั้งแต่เรื่อง *ดั่งต้องมนต์รัก* ของ 'โมริสา'...มาจนถึง *ในร่มเงารัก*
ของผู้เขียนเป็นเรื่องที่สอง ต่อด้วย *เพชรรักรอยฝัน* ของ 'เตชิตา' และ
จบซีรีส์นี้ด้วยเรื่อง *รอยรักในดวงใจ* ของ 'รมย์นลิน'

ทุกตัวละครจึงมีบทบาทที่ร้อยเรียงกันไปตามกาลเวลาที่ผันผ่าน
ใน 'บ้านอรรถสุนทร' ซึ่งอยู่ในอาณาเขตติดกับแม่น้ำเจ้าพระยา ฝั่งตรง
ข้ามวัดอรุณฯ เป็นฉากหลักที่มีตัวละครผ่านเข้ามาโลดแล่นเต็มไปด้วย
ความเคียดแค้น ชิงชัง อิจฉา ริษยา หรือแม้แต่ความรัก โลภ โกรธ หลง
ก็ล้วนวนเวียนกันอยู่ในที่แห่งนี้

ท้ายที่สุด การรอคอยของดวงวิญญาณก็ได้รับการปลดปล่อย
พร้อมกับเรื่องนี้ได้ชี้ให้เห็นว่า การทำดีโดยไม่มีใครเห็นนั้นนับเป็นสิ่งวิเศษ
ที่น่าสรรเสริญ ผู้เขียนจึงฝากสำนึกว่าอรรถสของนวนิยายเรื่องนี้จะเป็น
ส่วนหนึ่งในการชักชวนให้สังคมในปัจจุบันเต็มไปด้วยคนที่คิดกระทำแต่
ความดีเป็นส่วนหนึ่งในพื้นฐานของจิตใจ

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณ สำนักพิมพ์มายดรีมในเครือบริษัทสถาพร-
บุ๊คส์ จำกัด ที่มอบโอกาสในการสานความดีในซีรีส์ชุดนี้ให้เป็นรูปเล่ม ขอ
ขอบคุณ บก. ไปง คุณการบูร สุขวิไลธรา...กองบรรณาธิการ รวมถึงทีม
งานทุกฝ่ายที่ร่วมผลิตนิยายเรื่องนี้จนเป็นรูปเล่ม ขอขอบคุณ 'สุริยาทิศ'
สำหรับการช่วยวางพลอตเรื่องตั้งแต่ต้นเมื่อผู้เขียนได้รับโจทย์ ขอขอบคุณ
กำลังใจจาก 'โมริสา' 'เตชิตา' และ 'รมย์นลิน' ที่ช่วยกันปลุกและดันจน
งานชิ้นนี้สำเร็จไปได้ด้วยดี และขอบคุณเพื่อนๆ นักเขียนทุกท่าน ที่ส่ง
พลังให้กันและกันจนก้าวเดินมายังถนนนักเขียนได้จนถึงวันนี้

และสุดท้าย...ขอบคุณที่ผู้เขียนได้เป็นส่วนหนึ่งของแผ่นดินนี้...
แผ่นดินแห่งรัก

ยินดีมอบความรักให้แก่กันตลอดไป
พุ่ม

www.satapornbooks.com

บทนำ

ในบ่วงฝัน

เธอได้ยินคล้ายเสียงใครกำลังเพรียกหา

ท่ามกลางความมืดรายรอบ เต็มไปด้วยความวังเวง เปล่าดาย และ
หนาวจนเยือกในอก กลับมีแสงสว่างสีทองฉายเรืองเรืองปรากฏขึ้นเป็นจุด
นำสายตา คล้ายกรอบสีเหลี่ยมผืนผ้าลายเถาดอกไม้เซาะร่องลึกถมทอง
จนเธอต้องเพ่งตามอง แต่ความอวามเรืองที่ตลใจจนไม่อาจละสายตาทิ้ง
ไปได้ กลับเป็นสิ่งที่ลอยเด่นอยู่ภายในแสงสีทองนั้นต่างหาก

สีสันแห่งจินตภาพในกรอบสีทองที่เห็น มีพลังเร้นลับบางอย่าง
ทำให้ใจเต้นระทึกตึกตักไปตามจังหวะของสายลมที่พลิ้วผ่านพัดใบไม้
สีเขียวให้เคลื่อนไหว ยิ่งยามดอกสีเหลืองสดห้อยระย้าเป็นพวงแกว่งไกว
ยิ่งทำให้ใจสั่นประหลาดราวกับดอกสีเหลืองของราชพฤกษ์ที่ยืนต้น
เบื้องหน้านั้นเป็นความคุ้นเคยอย่างหนึ่ง

ครั้นสายตาแลเลยเชื่อมไปยังจุดที่ไม่ห่างกันนัก เห็นอาคารก่ออิฐ
ถือปูนทรงสถาปัตยกรรมยุโรปสูงสามชั้น หลังคามุงกระเบื้องเกล็ดปลา
สีส้มอมแดง ด้านหน้าของอาคารชั้นสามนั้นฉาบปูนเรียบ เหลืองรับตัวบ้าน
ประกอบด้วยเสาทรงกลม ลวดลายตามหัวเสาโค้งย้อยม้วนลงมาทั้งสอง
ข้างแบบโอเออนิก ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากสถาปัตยกรรมกรีกและโรมัน
ก็ยิ่งคุ้นแก่สายตายิ่งนัก

สองเท้าของเธอที่ถูกตรึงอยู่กับที่คล้ายต้องมนตร์ค่อยๆ ขยับอย่าง

เชื่องช้า ก้าวไปที่ละนิดจนเห็นองค์ประกอบอื่นของอาคารใหญ่โตตรงหน้า จึงเห็นบานหน้าต่างไม้สักลงเซลแล็กขึ้นเงา แบ่งเป็นช่องกระจกสี่เหลี่ยม เล็กถึงหกช่อง เหนือขอบโค้งเป็นปูนปั้นลายเครือเถา ต่ำลงมาชั้นสองเป็น เหนียงทอดตัวยาวตลอดแนว ตั้งแต่ปีกขวาจนสุดไปยังปีกซ้ายของ ตัวบ้าน ช่วงกลางของบ้านเป็นระเบียงกว้างนั้นแบ่งด้วยบันไดไม้สัก ขอบ ราวจับเป็นไม้ลูกระนาดมันเงาทอดตัวยาวโค้งราวกับพญานาคเลื้อยพาด ผ่านจากชั้นที่สามลงมายังชั้นที่สอง แล้วแยกออกซ้ายขวาไปบรรจบที่พื้น ชั้นล่างสุดที่เป็นกระเบื้องแผ่นสี่เหลี่ยมเล็กสี่เหลี่ยมสลับสีน้ำตาลอ่อนด้วยการนำมาปูติดกัน

เมื่อไล่สายตามาถึงตรงจุดนี้ เธอได้ยืนคล้ายเสียงแว่วขึ้นที่ได้ ลักแห่งหนึ่ง จึงเหลียวมองไปยังต้นเสียงอันเป็นบานหน้าต่างไม้ปิดเปิด ลับด้วยตะขอเหล็กตัวยาว ม่านผ้าโปร่งสีฟ้าลายกระช้ำดอกไม้พริ้วไหว ไปตามสายลม คล้ายร่างของใครบางคนยืนอยู่ตรงนั้น

ยามสายผ้าสะบัดไหว แวบหนึ่งนั้นเธอเห็นดวงตาอันคมกริบทอด มองนิ่งไม่ไหวติง...นิ่งเสียจนสะดุ้งเฮือก!

เธอจึงถอนเท้ากลับทีละข้าง โดยไม่รู้ว่ายถอยมายืนหมิ่นเหม่อยู่ เหนือตลิ่งอันเต็มไปด้วยดินโคลนอ่อนยวบและเหนอะหนะตั้งแต่เมื่อไร ทันใดนั้นสายลมที่อยู่รายรอบก็พัดหมุนวนม้วนตัวเร็วและรุนแรงมากขึ้น ทุกขณะ เมื่อเหลียวกลับไปยังกรอบหน้าต่างบานนั้น จึงเห็นดวงตาทั้งสอง ข้างของใครสักคนที่ยืนอยู่ด้านหลังผ้าม่านสีฟ้าได้เต็มสองตา แน่ใจว่าคน ผู้นั้นเป็นสตรี เธอเห็นริมฝีปากบางเคลือบสีชาดขบเม้มแน่นคล้ายยับ ขึ้นลงกำลังขมขมิบ

ได้ยืนเสียงแว่วของสตรีผู้นั้นคล้ายตวาดดังก้องแข่งกับเสียงลมดัง ว่า 'ถ้าหล่อนจะออกเรือน ก็ต้องเป็นชายที่ฉันเห็นว่าเหมาะสมเท่านั้น... ได้ยืนใหม่'

ท้ายประโยค เสียงนั้นทำให้เธอสะดุ้งจนขอยเท้าถอยหนีอย่างรวดเร็ว

แล้ววินาทีนั้นทั้งร่างก็หายหลังผลิ่งคล้ายกับตกจากที่สูง ดิ่งไปยังหุบเหว ลึก ได้ยินแต่เสียงของตนเองที่กรีดร้องขอความช่วยเหลือ ชั่ววินาทีนั้น แสงสีทองก็หายวับไปกับตา เหลือเพียงความมืดดำสนิทอีกครั้ง แล้ว แทนที่ด้วยความอึดอัด แน่นในอกจนหายใจไม่ออก

สองแขนเอื้อมสุดมือกำลังไขว่คว้า แต่รอบตัวนั้นหาใช่มวลอากาศ อันว่างเปล่า แต่มันกลับแปรเปลี่ยนเป็นสายน้ำอันบีบรัดและเย็นเฉียบ จนสองขาต้องถีบขึ้นลงเพื่อหาทางพุ่งตัวขึ้นไปเหนือน้ำ แต่กระไรหนอ ปลายเท้ามันกลับรู้สึกทึงเกร็ง ยึดตัว ไม่อาจกระดิกกระเดี้ยได้ ลามมา จนถึงโคนขา ทำยที่สุดจึงอ่อนแรง ดวงตาที่ปรือขึ้นลงเพื่อฝืนมองฝ่า กระแสน้ำไปยังเหนือผิวน้ำ เริ่มมองไม่เห็นแสงสว่างใดเลย

ตอนนี้เธอรู้แล้วว่าความตายอยู่ใกล้เพียงเอื้อม ไม่มีแม้แต่แรง เอื้อมสุดท่ายเพื่อกระเลือกกระแสนเติมอากาศหายใจ ร่างทั้งร่างเหมือนถูก แรงบีบอัดจากสายน้ำจนตัวลืบ และท้ายสุดก็ดิ่งลงสู่ความมืดดำเบื้องล่าง ก่อนลำนึกสุดท้าย เสียงของสตรีผู้หนึ่งกำลังเพรียกหาใครสักคน!

ตอนนี้เธออยู่ที่ใดกันเล่า

พลันเสียงเคาะประตูก็ดังขึ้นถี่ๆ พร้อมกับเสียงเรียกของผู้ที่อยู่ ข้างนอกห้อง “แม่เดือน...เป็นอะไรหรือ...เปิดประตูให้ฉันที...แม่เดือน หล่อนได้ยินเสียงฉันเรียกไหม”

เท่านั้นแหละ เธอจึงสะดุ้งตื่นขึ้น พร้อมกับบงหน้าและลำคอเปียก ชุ่มโชกไปด้วยเหงื่อชื้น ขณะขานรับผู้ที่อยู่ข้างนอกห้อง ดวงตาเริ่มฉาย แว่กแว่ลกับสิ่งที่ทำให้ความครุ่นคิดตกค้าง

อาคารกว้างขวางใหญ่โตที่เห็น สตรีผู้มีดวงตาคมลึกบาดกริบยาม จ้องมองนั้น คือที่แห่งหนใดกัน

สตรีผู้นั้นกำลังตามหาใคร

1

ในความแก่นแก้ว

พุทธศักราช 2507

ภายในบริเวณรั้วรอบขอบชิดซึ่งกินเนื้อที่เกือบหนึ่งไร่ เรือนไม้ใต้ถุนสูงขนาดปานกลาง หลังคาหน้าจั่วหัวตัดยังคงมุงกระเบื้องว่าวสีเทาเข้มตามแบบนิยมตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 7 มีเพียงตัวบ้านเดิมที่เคยเป็นเรือนไม้ไม้ทาสี บัดนี้ฉาบสีฟ้าอ่อนจนใหม่เอี่ยมทั้งภายในและภายนอก ห้องหับที่เคยมืดและทึบจึงดูสว่างตากว่าเก่าก่อน ส่วนที่มีการปรับปรุงจนแปลกตา คือ ใต้ถุนสูงที่เดิมเป็นชานโล่งมีไม้ระแนงตีสลับไขว้เป็นตารางกัน โดยปลูกพวงแสดงดอกดกสีส้มสดเลื้อยพันจนทั่วทั้งแผง แต่บัดนี้ได้รื้อไม้ระแนงกันที่เคยใช้แทนฝาเรือนแล้วก่ออิฐถือปูนขึ้นใหม่ จึงกลายเป็นเรือนสองชั้นเต็มรูปแบบ ส่วนแนวนันไดขนาดเตี้ยที่ยกสูงจากพื้นดินได้ก่ออ่างซีเมนต์เป็นแนวยาว ปลูกบัวสีชมพูบานสะพรั่ง ตัวบ้านนั้นได้ต่อเติมห้องขึ้นใหม่ทางปีกด้านข้าง หลังจากผู้ร่วมอาศัยที่นับเป็นลูกหลานเจริญเติบโตตามวัยวัน เป็นหนุ่มสาวกันหมด

คุณหญิงเพื่อ เทววัน นั่งพับเพียบอยู่บนตั่งไม้สักเคลือบเงา เอนตัวข้างหนึ่งฟังหมอนขวานสามเหลี่ยม เย็บด้วยผ้าลายขีดทอมือ ประณีต มีเสียงเพลง “ภิรมย์รัก” อันคุ้นเคยจับจิตบรรเลงดังจากเครื่องเล่นปากเตตรทองเหลือง ฐานทรงแปดเหลี่ยม ผลิตจากไม้เนื้อดีประดับลวดลาย ขณะที่ในมือกำลังพลิกนิตยสาร *สยามสมัยรายลับดาห์* ซึ่งรับ

เป็นประจำทุกวันจันทร์ นอกเหนือไปจากหนังสือพิมพ์ สยามรัฐ พิมพ์ไทย เสียงอ่างทอง รวมถึง สยามนิกร ซึ่งปกติเธอนั้นจะเพลิดเพลินกับข่าวสารบ้านเมืองไม่ว่าแง่มุมใด ทั้งที่อ่านเอาความรู้หรืออ่านเพื่อความบันเทิงก็ดี เพราะสิ่งที่ได้รับเสมอมาจากการอ่านคือ การรู้ทันความเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย

อย่าง สยามนิกร ฉบับพิเศษที่เธอเพิ่งพับวางลงไว้ใกล้ตัวนั้น ก็สรุปเนื้อความข่าวเด่นดังครั้งปีแรกเอาไว้ครบถ้วน ที่น่าสนใจก็มีข่าว โผน กิ่งเพชร กระชากมงกุฎแชมป์โลกรุ่นฟลายเวตจากเอธิยาราคินมา เป็นผลสำเร็จ ข่าวการแสดงเพลงน้อย คณະนางตัวน นุญลัน ที่สังคีตศาลา และสักวาวใหญ่ของ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช ข่าวเปิดเขื่อนภูมิพลที่จังหวัดตาก ซึ่งเป็นเขื่อนใหญ่ที่สุดในไทยและใหญ่เป็นอันดับที่ 7 ของโลก ข่าวเพลง “ฆ่าฉันให้ตายดีกว่า” ขับร้องโดย สวลี ผกาพันธุ์ ได้รับรางวัลแผ่นเสียงทองคำพระราชทานของปีก่อน ส่วน สุเทพ วงศ์กำแหง ได้รับรางวัลแผ่นเสียงทองคำจากเพลง “อาญารัก” กับ “ในโลกแห่งความฝัน”

คุณหญิงเพื่อให้ความสนใจกับข่าวสารเหล่านั้นตั้งแต่ครึ่งชั่วโมงก่อนหน้า ระหว่างรอเดือนสิบลงไปเก็บดอกมะลิเพื่อนำมาร้อยพวงมาลัย และดอกกุหลาบสำหรับปักแจกัน ทว่าผ่านไปหลายนาทีกี่ไม่เห็นวีแววเจ้าของชื่อจะกลับเข้ามา จึงเอ่ยปากบอกบัวศรี บุตรสาวของบัวตอง ซึ่งเป็นบ่าวรับใช้ภายในบ้านมาตั้งแต่สมัยที่บิดายังมีชีวิตอยู่

“แม่บัวศรี...หล่อนวางมือจากมาลัยชั่วคราว ลงไปดูแม่เดือนที่สวน ให้อันที่เถิด เหตุไฉนถึงไอ้เอไม่ขึ้นมาเสียที กับอีแคลงไปเก็บมะลิไม่ก็กำมือ”

บัวศรีจึงละจากเข็มมาลัยวางลงในถาดเงิน แล้วค่อยๆ คลานเข้าถอยห่างออกไป จนกระทั่งผุดลุกขึ้นเดินเมื่อใกล้ถึงประตูเรือนด้านหน้า บัวตองที่นั่งเฉียนหมากจีบพลูอยู่ข้างกัน จึงแก้มองเอ่ยสัพยอกถึงสตรีอีก

ผู้หนึ่งที่ถูกลืมถึง ด้วยเห็นว่านางเป็นข้าเก่าเต้าเลียงมาตั้งแต่คุณหญิง เพื่อยังเยาว์วัย

“คุณหญิงเจ้าข้า ยังไม่ชินอีกหรือเจ้าคะ คุณหนูเดือนเธอไม่เก่ง การบ้านการเรือน ยิ่งเคร่งให้เธอฝึกฝนมากเท่าไร อัจฉน์ว่าเธอจะยิ่งเติบโต มากเท่านั้น ที่หายตัวไปกว่าครึ่งค่อนชั่วโมง อัจฉน์ว่าคงไม่แคล้วหาข้ออ้าง แบบเดิมมาแก้ตัวกระมัง”

เสียงบัวตองแหบแห้งขณะหัวเราะทิ้งท้าย ทำให้ผู้มีศักดิ์เป็นนาย อย่างคุณหญิงเพื่อถึงกับหันสีหน้าเหมือนกลืนบอระเพ็ด เพราะรู้อยู่แก่ใจดี ว่าสิ่งที่บัวตองเอ่ยถึงมีความหมายเยี่ยงไร

จะกระไรเสียอีก เพราะหลายครั้งที่ปล่อยใจให้เดือนลึบไปเก็บ ดอกมะลิหรือดอกพุททิ่ปลูกอยู่ในสวนมาร้อยมาลัยที่ไร จะต้องมิซื้อแก้ตัว มาพร้อมกับเรื่องปวดหัวอยู่แทบทุกครั้ง อย่างคราวก่อน ก็ตีหน้าสลด พร้อมกับวางโถเงินไฉ่เบื้องหน้า เมื่อคุณหญิงชะงักมองก็แทบลมจับ คิ้ว พันกันยู่ เพราะในโถเงินใบนั้นมีแต่ดอกมะลิที่กลีบดอกเป็นสีน้ำตาลแก่ กลิ่นสีชาวจนเกือบมิด กำลังจะเอ่ยปากติติง อีกฝ่ายก็กุกกูกอกลานเข้า เข้ามาประจบพร้อมกับเปรยเสียงอ่อย

‘คุณหญิงยายชา อย่าเอ็ดเลยนะคะ เดือนไม่ได้ตั้งใจจะยั่วโมโห คุณหญิงยายให้เกรี้ยวแต่อย่างใด แต่ต้นมะลิที่ปลูกอยู่ในสวน แทบไม่ เหลือดอกตูมสำหรับร้อยมาลัยแล้วนะคะ เดือนก็เลยเก็บได้แต่ดอกที่มัน ใกล้เคียงอย่างที่เห็น ไม่เชื่อคุณหญิงยายก็สั่งให้บัวศรีลงไปดูสิคะ หรือ คุณหญิงยายจะไปดูให้รู้แจ้งเห็นกับตา’

‘เอาละ ไม่ต้องซักแม่น้ำทั้งห้า ฉันรู้ว่าต่อให้ลงไปดูกับตาตัวเอง ก็คงไม่เหลือดอกขาวที่ใช้การได้ให้เห็นดอก เพราะหล่อนก็คงเด็ดดอกที่ อุ่มหรือบานสดเอาไปทิ้งลงข้างคูคลองจนเกลี้ยง’

เมื่อคุณหญิงเพ็ญรู้ทัน เดือนลึบจึงหน้าหงอเพราะถูกจับได้ไล่ทัน เผลอเช่นเดียวกับวันนี้ คุณหญิงเพ็ญก็คาดเดาเอาไว้ว่าที่บัวตองลัพยอก

แต่แอบคาดโทษเอาไว้ในใจ ถ้าหากอีกฝ่ายหาหนทางพิลึกพิลั่นเอาตัวรอด เพื่อไม่ต้องนั่งพับเพียบฝึกร้อยมาลัย เห็นทีว่าจะต้องดัดนิสัยกันเสียบ้าง

ทว่าความคิดนั้นก็ต้องสะดุดลงฉับพลัน เมื่อเสียงร้องอะอะมะเม่กึ่งของบัวศรีดังควบคู่มาพร้อมกับเสียงตึงตังของการย่ำขึ้นบันไดเรือน ก่อนที่หน้าแฉล้มของเจ้าตัวจะปรากฏเสียอีก

“แย่แล้วเจ้าค่ะ! คุณหญิง แย่แล้ว ต้นไม้ในสวนเจ้าค่ะ” บัวศรีทรุดลงนั่งพรวดพราด ออกอาการเหน้อยหอบจนตัวโยน คำที่เดินกึ่งวิ่งอย่างรวดเร็ว เพื่อรีบมารายงานสิ่งที่ไปเห็นมาเต็มสองตา

“ค่อยๆ พูด ค่อยๆ จากก็ได้ แม่บัวศรี ร้องเสียงหลงยังกับเจ๊กตื่นไฟ”

พูดจบ คุณหญิงเพื่อก็ขยับตัวเปลี่ยนท่าเป็นนั่งห้อยขาอยู่ขอบตั่ง โดยบัวศรีกระเียบเข้ามาเกาะขา หันรีหันขาวระหว่างมองหน้าผู้เป็นนายกับทางประตู โดยบัวตองที่อยู่ไม่ห่างกัน รีบคายหมากบ้วนลงกระโถนแล้วจับชายผ้าใกล้มือขึ้นเช็ดปากแบบลวกๆ เป็นฝ่ายออกปากอย่างร้อนใจแทนคุณหญิงเสียเอง

“ว่าอย่างไรเล่าแม่บัวศรี คุณหนูเดือนเธอไปก่อวีรกรรมแผลงฤทธิ์เดชตรงไหนให้คุณหญิงท่านปวดหัวอีก”

เมื่อโดนมารดาเอ็ดเสียงเขี้ยว ประกอบกับสายตาของคุณหญิงเริ่มฉายแววนิ่ง บัวศรีจึงไม่รีรอ รายงานสถานการณ์ที่เห็นจากสวนดอกไม้ด้านล่างอย่างละเอียดถี่ถ้วน

“อิฉันไม่เห็นคุณหนูเดือนในสวนหรอกเจ้าค่ะ ไม่รู้ว่าเธอไปอยู่ตรงที่ใด เห็นแต่ไอ้ดำ ไอ้แดง ไอ้ทอง หมาสามตัวของพี่แสงมันนอนเล่นแทะกระดูกอยู่แถวนั้น แต่กอกุหลาบกับต้นมะลิละลิเจ้าค่ะ ตอนนี้เห็นเตียน ระเนระนาด พังราบเป็นหน้ากลอง ไม่มีเหลือสักต้นก็ว่าได้เจ้าค่ะ”

“อุ๊ยะ! อย่างบอกว่าเป็นฝีมือคุณหนูเดือนนะแม่บัวศรี” บัวตองยกมือทาบอก อ้าปากเหวอจนเห็นฟันสีดำเรียงเต็มปาก มีคราบแดงของ

หมากติดกรัง

ฝ่ายคุณหญิงเพื่อฟังความจบก็ลุกขึ้นยืนตัวตรง เหลียวมองไปยัง ประตูปานเฟี้ยมที่เชื่อมต่อไปจดخانระเบียงโถงซึ่งทอดยาวติดกับบันได เรือน หมายจะเห็นสตรีผู้มีแวเป็นต้นเหตุเดินกระ योगกระแ่งขึ้นมาด้วย สีหน้าลำนึกผิด แต่อนิจจา ถัดไปแค่มู่กีนาก็ เดือนสิบกลับก้าวขึ้นเรือน มาด้วยวงหน้ายิ้มย่องผ่องใส สองแขนโอบโถงเงินที่ถือลงเรือนไปใส่ดอก มะลิแต่แรก หยดซังก็เมื่อทั้งนายและบ่าวในเรือนต่างจ้องไปที่เธอเป็น ตาเดียว

คำแรกที่เปล่งออกไปเป็นเสียงเซียวปนแวตาทู่นของผู้เป็นยาย “แม่เดือน! หล่อนจะแก้ตัวว่าอะไร”

“จริงๆ นะคะคุณหญิงยาย เดือนไม่รู้ ไม่เห็นใดๆ ทั้งสิ้น ว่าทำไม ส่วนดอกไม้งของคุณหญิงยายถึงพังพานไม่มีขึ้นดีแบบนั้น เพราะตอนที่ เดือนเก็บดอกมะลิเสร็จ ก็เดินไปนั่งเล่นแถวศาลาท่าน้ำ ตั้งใจแค่จะถ่วง เวลาคิดหน่อย เพราะขี้คร้านจะขึ้นมานั่งร้อยมาลัยเท่านั้นเอง แต่พอได้ยิน คิดเรื่องนั้นเรื่องนี้จนเพลิน กว่าจะกลับขึ้นเรือนก็เลยเข้าไปหลายนาที่ ไม่ทันเห็นว่าหมาสามตัวของนายแสงไปอยู่แถวนั้นตั้งแต่เมื่อไร”

เดือนสิบเสียงอ่อยลงในตอนท้าย หลังรู้ชัดถึงต้นสายปลายเหตุ จากคำบอกเล่าของบ่าวศรีว่าเกิดสิ่งใดขึ้น คุณหญิงเพื่อผู้อ่อนโยนและ เอ็นดูรักใคร่เธอเสมอเหมือนหลานในไส้แท้ๆ ถึงได้กริ้วจนสีหน้าที่เคย ผ่องผิว เปล่งปลั่ง ถึงกับแดงเรื่อ รวากับยืนอยู่กลางแดดหลายชั่วยาม เมื่อเอ่ยเอื้อนออกด้อจนหญิงสูงวัยคลายสีหน้าลง แล้วทรุดกายกลับไป นั่งยังตั้งไม้สัที่เดิม เดือนสิบก็ประจบเอาใจ ค่อยๆ เอื้อนมือไปบีบนวด ตามแขนของอีกฝ่าย หวังผ่อนคลายความโกรธกริ้วที่ตักค้ำงอยู่บน ริมฝีปากอันหุบสนิท

ส่วนปากยังคงจำนรรจาเจื้อยแจ้วไม่ผิดแพกแม่มกแก้วนกขุนทอง

“ให้เดือนไปสบถสาบานที่ไหนก็ได้...”

“หยุดพูดเรื่อยเปื่อยเสียที่เกิดแม่เดือน แล้วอย่าเที่ยวไปสัญญาหรือสาบานกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือใครก็ตามพล่อยๆ เทียนะ เพราะหากผิดคำสัตย์ที่ให้ได้ คำสาบานมันจะย้อนเข้าตัว แล้วที่สำคัญ คนที่ต้องเจ็บซ้ำเพราะอีกฝ่ายบิดพลิ้วในสัญญา อาจต้องทนทุกข์นานแสนนานจนกว่าจะหมดลมหายใจก็เป็นได้”

จู่ๆ คุณหญิงก็รู้สึกเสียงอ่อนจนคล้ายรำพึง สีหน้าที่แสดงความรู้สึกโกรธก็ทุเลา จนดูเหมือนดวงตาอันเชื่อมโศกสองข้างของเธอนั้นดูว่างเปล่าและหม่นทุกข์ พร่ำในสัญญาได้สักอย่างที่เดือนสืบไม่เข้าใจ

เดือนสืบจึงฉวยโอกาสนี้หวังทำตัวดีไถ่โทษ โทษฐานที่ดันทุลาบกับตันมะลิพังราบเป็นหน้ากลอง แม่นมีไข้ฝีมือของเธอทั้งหมด แต่ก็นับเป็นตัวการก่อเหตุก็ว่าได้ เมื่อเธอคิดอุทริ ยามเห็นสุนัขพันทางสามตัวซึ่งแสวง คนสวนและคนขับรถเลี้ยงดูเอาไว้เฝ้าบ้าน กำลังวิ่งกวดกันอย่างสนุกสนานบริเวณแปลงไม้ดอกเหล่านั้น ตอนนั้นเองหญิงสาวคิดออกว่าจะหาผู้สมรู้ร่วมคิดให้กระทำการใด ด้วยความคุ้นเคยกับสุนัขเหล่านั้นดี เธอจึงสาละวนกับการหาของกินในละแวกใกล้ จนนำมาหลอกล่อให้พวกมันวิ่งวนไปมา ย่ำผ่านกอดอกไม้ทั้งสองชนิดจนลำต้นหักโค่นลงเป็นแถบ จนพอใจ เธอจึงโยนของกินในมือให้สุนัขทั้งสามตัวถือเป็นการตอบแทน ครั้นสำรวจผลงานตรงหน้า เห็นว่ายังไม่สมประสงค์นัก จึงลุยฝ่าดงไม้ดอก หักลำต้นที่เหลือ จนเรียกได้เต็มปากอย่างที่บัวศรีนำภาพที่เห็นมาถ่ายทอดออกจากปากว่า...

‘ตอนนั้นเห็นเตียนเตียนระระนาด พังราบเป็นหน้ากลอง ไม่มีเหลือสักต้นก็ว่าได้เจ้าค่ะ’

“เพื่อความสบายใจของคุณหญิงยาย เดือนจะไม่ไปสัญญากับใคร” ความแค้นแค้นของเธอ ทำให้ยามเอ่ยปากรับคำนั้นจึงแอบโพล่มือไปด้านหลังข้างหนึ่ง พลังไขว่คว้าเอาไว้ “ส่วนเรื่องดันทุลาบกับตันมะลิที่

เสียหาย วันหลังเดือนจะให้นายแสวงเป็นสารธิดาไปซื้อต้นใหม่ที่สวนขาย ต้นไม้ดอกไม้ไม่ไกลจากที่นี่นัก นำมาลงดินแทนต้นเก่าณะคะ แล้วเดือนจะช่วยนายแสวงปลูกเองกับมือ”

“อย่าอุตรกิจงานหนักแบบผู้ชายนักละ แผลกคนจริงเทียว ฉันก็อยากให้หล่อนได้ฝึกฝีมือวิชาการเรือนของกุลสตรีอย่างครบเครื่อง เพื่อวันข้างหน้าคิดออกเหย้าออกเรือนจะได้ไม่มีคนมาครหานินทาเอาว่า ลูกหลานผู้หญิงบ้านคุณหญิงเพื่อไม่เป็นงาน หยิบจับสิ่งใดอย่างทีกุลสตรีพึงทำก็ไม่ได้เป็นธิดาพาลสักอย่าง ฉันได้ขายชี้น้ำไปสามวาสามโยชน์ เสียเปล่าๆ ส่วนงานปลูกต้นไม้ก็ปล่อยให้เป็นที่นายแสวงโน่น”

บัวตองที่นั่งฟังอยู่นานก็อดหยอกเสียมิได้ จึงแทรกขึ้นอย่างคนปากไม่อยู่สุข “อิฉันหวังว่าคุณหนูเดือนคงจะไม่เลือกซื้อเอาต้นที่สูงแค่ดิบเดียวมาลงดินดอกนะเจ้าคะ ไม่เช่นนั้นกว่ามันจะโตจนออกดอกกรอบใหม่คงกินเวลาไปอีกเป็นเดือนๆ ที่นี้คุณหนูเดือนของอิฉันก็คงไม่ต้องฝึกร้อยมาลัยไปอีกนานโข”

เดือนสลับหันไปย่นจมูกใส่หน้าบัวตองที่รู้ทัน ก่อนจะรีบกลับมาประจบคุณหญิงเพื่อที่มิทำทางอ่อนลง “คุณหญิงยายอย่าไปฟังยายบัวตองใส่ความเดือนนะคะ”

“เออละ...ถ้าแม่เดือนออกตัวว่าไม่ได้มีส่วนรู้เห็น ฉันก็จนปัญญาจะคาดคั้น อ้อ...แม่บัวศรี ประเดี้ยวหล่อนไปตามนายแสวงมาพบฉันบนเรือนสักหน่อยนะ พอดีมีธุระจะสั่ง”

คุณหญิงเพื่อแจ้งความประสงค์กับบัวศรีเสร็จสรรพ พอบ่าวรับใช้คล้อยหลังพ้นประตูเรือนไปแล้ว จึงเปรยกับเดือนสลับที่นั่งปั้นจิมปั้นแจ๋อทำเป็นไม่รู้ไม่ชี้ด้วยน้ำเสียงราบเรียบ

“ประเดี้ยวแม่เดือนไปอาบน้ำเปลี่ยนเครื่องแต่งตัวเสียใหม่แล้วกันนะ ฉันจะให้หล่อนออกไปซื้อต้นกุหลาบกับต้นมะลิพร้อมนายแสวงวันนี้เลย ช่วยเลือกต้นที่โตพอจะออกดอกได้ในเวลาอีกไม่นานนัก หวังว่า

แม่เดือนคงเข้าใจความหมายที่ฉันพูดนะ เพราะถ้าหล่อนเลือกหาต้นเล็กเท่าฝ่ามือมาเมื่อไร ฉันก็จะให้หล่อนไปซื้อใหม่จนกว่าจะได้ต้นที่ฉันพึงใจ...”

เดือนลืบกัมหนางุด เพราะรู้ว่าคุณหญิงเพื่อ แม่นใจดี อ่อนหวาน และอ่อนโยนเพียงใด แต่ก็แฝงความเข้มงวดกวดขันอยู่ไม่น้อย หญิงสาวจึงรับคำเสียงเบา ครั้นปรายตาไปเห็นบัวตองกำลังปองปากกลบเสียงคิกคักที่ลอดลำคอ ก็ทำปากขมุขมิบใส่ด้วยอาการคล้ายเด็กที่ไม่รู้จักโต

คุณหญิงเพื่อแสวงกระแอมเบาๆ แล้วปรารภต่อ “แต่ก่อนหล่อนจะไปซื้อต้นไม้มาลงดิน ฉันจะให้หล่อนแวะไปทำธุระแทนฉันหนึ่งเรื่อง”

“ได้ค่ะ คุณหญิงยาย...จะให้เดือนไปทำกิจอันใดกันคะ”

“ฉันจะให้ว่วนหล่อนเป็นตัวแทนนำเงินจำนวนหนึ่งไปมอบให้แก่มูลนิธิสุคติย์ที่ตั้งอยู่แถวสี่พระยา ไม่ไกลจากที่นี่เท่าใดนักดอก อยู่ติดกับแม่น้ำเจ้าพระยาเอง ถ้าไปทางเรือก็สะดวก แต่หนนี้คงต้องไปทางรถให้นายแสงเป็นคนขับ เพราะนอกจากหล่อนต้องเลือกหาทุลาบกับมะลิหลายต้น ฉันจะให้หล่อนแวะเข้าตลาดสดที่ตั้งอยู่ฝั่งตรงข้ามมูลนิธิ ไปหาซื้อทุลาบดอกสีแดงสดทั้งตูมและบาน พร้อมดอกมะลิอีกหอบหนึ่ง”

“ซื้อทำไมอีกคะคุณหญิงยาย” เดือนลืบขัดขึ้น ทั้งที่คุณหญิงยังพูดไม่ทันจบประโยคดี

“จะกระไรเสียอีกเล่า ฉันก็จะให้หล่อนซื้อดอกไม้พวกนั้นนำกลับมาร้อยมาลัยแล้วก็ปักแจกันใหม่ะสิ ในเมื่อดอกไม้ที่เรือนปลูกไว้เสียหายจนไม่สามารถผลิดอกออกไปได้ทันใช้สอย หล่อนไม่เห็นด้วยกับฉันดอกหรือ”

เมื่อทั้งท้ายไว้เป็นคำถามก็คำสั่งกลายๆ เดือนลืบจึงจำใจรับคำเพิ่มอีกประการ ก่อนจะขมวดคิ้วมุ่นเมื่อนึกสงสัยถึงธุระที่คุณหญิงเพื่อให้ว่วนให้ไปทำขึ้นมา

“ว่าแต่หนนี้คุณหญิงยายให้เดือนเป็นตัวแทนไปที่มูลนิธิอะไรนั่น

ทำไมเล่าคะ ในเมื่อเดือนเห็นคุณหญิงยายก็ไปด้วยตัวเองเป็นประจำอยู่ทุกปี”

คุณหญิงเพื่อจึงเชยิบกายไปนั่งเอนหลังพิงหมอนขวานสามเหลี่ยมตามเดิม พลังกล่าวเสียงเรียบทั้งที่ใบหน้าอัมเอิบ ยิ้มละไมที่มุมปาก ดวงตาพราวับ “หล่อนก็เห็นว่าช่วงหลังฉันเวียนศีรษะบ่อย เดินเห็นก็ไม่สะดวกเหมือนสมัยยังสาว แล้วหนนี้ฉันให้หล่อนออกไปเปิดหูเปิดตาข้างนอกบ้าง ไม่ชอบใจดอกกริ หล่อนจะได้ไม่ต้องแอบหนีไปเที่ยวนอกเขตรั้วตามลำพังอย่างที่เคยทำ เอาเป็นว่าหล่อนเป็นธุระให้ฉันตามที่ให้ว่วนแล้วกัน ว่าแต่ไปกับนายแสงสองคนได้ใช่ไหม เพราะพี่ชายของหล่อน ฉันจะวานไปธุระให้ฉันอีกทีหนึ่งเหมือนกัน”

“คะ เดือนจะจัดการธุระของคุณหญิงยายไม่ให้ขาดตกบกพร่อง”

พอเดือนสืบทัดตำแหน่งลูกขึ้นยืน ผู้สูงวัยกว่าก็เอ่ยขึ้นเหมือนเพิ่งนึกบางเรื่องขึ้นได้ “อ้อ...แม่เดือน นั่งลงอีกประเดี๋ยวเถอะ ฉันจะถามหล่อนให้แน่ชัดอีกสักเรื่อง”

“เรื่องใดกันคะคุณหญิงยาย”

“ก็เรื่องที่หล่อนร้องเสียงหลงในห้องนอนตั้งแต่ไถ่ยังไม่ทันโหเมื่อเข้าเฝ้าอย่างไรงี้ ฉันเห็นหล่อนมีอาการแบบนี้ติดๆ กันมาหลายครั้งแล้วนะ หล่อนแน่ใจว่าเป็นแค่ฝันร้ายธรรมดา”

เดือนสืบทาลงจับปล้น ตอบอ้อมแถมเสียงเบา “ก็แค่ฝันร้ายซ้าๆ กระมังคะ เดือนจำเรื่องราวในฝันไม่ได้สักนิดเดียว คุณหญิงยายถามทำไมหรือคะ”

พูดจบต่างฝ่ายต่างถอนหายใจเบาๆ หมายความว่าคู่สนทนาคงไม่ได้ยินโดยไม่รู้สักนิดว่า ในฝันร้ายซ้าไปซ้ามาที่เกิดขึ้นกับเดือนสืบ มีบางเสี้ยวหนึ่งนั้นสอดคล้องไปกับความฝันของคุณหญิงเพื่อ

แล้วความฝันของเดือนสืบยังมีเรื่องราวเกี่ยวพันไปยังความฝันของผู้ชายอีกสองคน คนหนึ่งได้ชื่อว่าผูกพันทางสายเลือดที่เกิดมาพร้อมกัน และอีกคนหนึ่งได้ชื่อว่าผูกพันกันด้วยความรักแต่ปางหลังในอดีต

2

ในรอยรำลึก

คุณหญิงเพื่อเยี่ยมหน้ามองออกไปทางหน้าต่างห้องนอน เห็น สตรีร่างกะทัดรัดผู้มีใบหน้าแหลมอ่อนเยาว์ สวมกระโปรงบานพลิ้วสีฟ้า มีดอกขาวพราวทั่วตัว เลื้อยคอบัวแขนงกุด เผยผิวผ่องช่วงไหล่และแขน เรียวอิมเต็ม ช่างจริงใจแก่ผู้พบเห็นยิ่งนัก ขนาดตนเองสูงวัยจนย่างเข้าสู่ปลายคน ยังอดชื่นชมความงามในสาวแรกจูนอย่างเดือนสิบมิได้ มองจนกระทั่งหญิงสาวก้าวขึ้นไปนั่งตอนหลังของรถ โดยมีแสงเป็นสารถีบออกไปจนลับตาพื้นเขตประตูรั้วไม้ของบ้าน

แล้วจิตก็ประหวัดไปถึงเลี้ยวหนึ่งของเดือนสิบในอดีต ขณะที่แสงแดดยามสายของวันยังคงสาดส่องอยู่ทั่วอาณาบริเวณที่สายตาทอดผ่าน นึกถึงชีวิตที่ผ่านมาของหญิงสาวที่ช่างเหมือนโรงละครแห่งชีวิต ละครที่พลี้วผ่านไปตามกาลเวลา ใครจะไปคิดว่าบัดนี้ในวัยหกสิบปี เธอจะรักและเอ็นดูพี่น้องสองคนที่มิได้สืบสายเลือดโดยตรงจากสกุลเทววัน เสมอเหมือนเป็น ‘หลานในไส้’ ที่เดียว

เดือนสิบในปัจจุบันเป็นสาวสะพรั่งวัยสิบแปด มีพี่ชายฝาแฝดนาม ‘เทียนแก้ว’ ซึ่งเกิดก่อนหน้าราวสิบห้าปีที่ ทั้งคู่เป็นเด็กกำพร้าตั้งแต่อายุได้สองขวบ ทั้งที่ยังไม่ประสีประสา เมื่อเหมือนแม่น ผู้เป็นมารดาเสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุทางน้ำ พลัดตกเรือขณะเดินทางกลับจากการไปทำบุญให้สามีผู้ล่วงลับไปแล้ว โดยผู้ที่สัญจรร่วมลำเรือเล่าให้คุณหญิงเพื่อฟังใน

ภายหลังว่า

เหมือนแม่นั้นมีอาการคล้ายคนเหม่อลอยตลอดวัน นัยน์ตามีน้ำใสเอ่อคลอ ก็แตกกันไปต่างๆ นานาว่าเธออาจคิดถึงแทน ผู้เป็นสามีที่ตายจากกันไปก่อนหน้านี้ แต่บ้างก็ว่าเหมือนแม่นถูก ‘ผีผลัก’ อาจได้ยินเสียงเรียกของวิญญาณแทน หรือเห็นภาพหลอนกวนกมือไหวๆ จนกระโดดลงจากเรือขณะจอดเทียบท่า ในช่วงเวลาที่ตะวันชิงพลบ ท้องฟ้าเป็นสีชมพูขมัวแกมทึบทึม แดงสายนํ้ายังเชียวกราก จนไม่มีใครกล้าเสี่ยงชีวิตกระโดดลงน้ำตามไปช่วย ได้แต่ส่งเสียงกรีดร้องด้วยความตื่นตระหนก และเฝ้ามองร่างของเหมือนแม่นค่อยๆ ดำดิ่งจมหายไปต่อหน้าต่อตา

จึงเป็นอันว่าเหมือนแม่นตายตกไปตามแทนผู้เป็นสามี ซึ่งประกอบสัมมาชีพเป็นครูอัตราจ้างในโรงเรียนวัดแห่งหนึ่งไม่ห่างจากเรือนอาศัยนัก ตั้งแต่เหมือนแม่นครรภ์แก่ใกล้คลอด นับแต่นั้น คุณหญิงเพื่อจึงสั่งให้บ่าวเก่าแก่อย่างลงสุข ไปรับเหมือนแม่นย้ายกลับมาอยู่ร่วมชายคา หลังจากปีก่อนหน้า เหมือนแม่นได้ตัดสินใจออกเรือนย้ายไปอยู่กับแทนเป็นการส่วนตัว

ทว่าคุณหญิงเพื่อก็ไม่อาจหยั่งรู้ชะตาได้ว่า เหมือนแม่นนั้นจะอายุสั้นถึงเพียงนี้ ลูกฝาแฝดที่เกิดได้ไม่นานต้องกลายเป็นเด็กกำพร้าตั้งแต่เยาว์วัย ยังดีที่ตอนนั้นได้แม่นนมแซม ซึ่งเป็นผู้เลี้ยงดูคุณหญิงเพื่อตั้งแต่ลืมตาดูโลกเป็นผู้อุ้มชูเด็กทั้งสอง ทำให้คลายกังวลไปได้มากโข แต่แม่นนมแซมเลี้ยงดูสองพี่น้องได้ปีเศษ ก็มีอันจากไปด้วยโรคชรา บัวทองที่แต่เดิมทำหน้าที่แม่ครัวและดูแลความเรียบร้อยภายในเรือนเป็นหลัก จำต้องรับภาระดูแลเด็กฝาแฝดเพิ่ม คุณหญิงเพื่อเห็นว่าบัวทองเองก็อายุมากขึ้นทุกวัน ทำงานหนักจนเหนื่อยสลายตัวแทบขาด จึงอยากได้ใครอีกสักคนมาช่วยแบ่งเบาภาระ บัวทองจึงชักชวนบัวศรี บุตรสาวที่อยู่ลำพูนให้มาช่วยเหลืองานในเรือน

คุณหญิงเพื่อเห็นดีเห็นงาม และชื่นชมในความขยันของบัวศรีอยู่

ไม่น้อย เพราะเป็นหัวเรียวหัวแรงแทนบัวตองได้ทุกอย่าง แต่อนิจจา พอเปลี่ยนมือจากแม่หนุ่มเข้มมาเป็นบัวตองกับบุตรสาวได้ไม่ถึงเดือน เด็กฝาแฝดก็โยเย มีอาการผวาและจับไข้แทบวันวัน จนคุณหญิงเพื่อเป็นทุกข้ออยู่พักใหญ่ จึงไปกราบนมัสการหลวงพ่ที่วัดแห่งหนึ่งใกล้บ้าน ได้คำแนะนำว่าควรยกเด็กสองคนนั้นให้เป็นลูกของเธอโดยสมบูรณ์ อีกทั้งมีการจัดพิธี ‘ทำแม่ซื่อ’ ในวันเกิดของเด็กทั้งสองคนตามความเชื่อ แต่โบราณว่า แม่ซื่อก็คือ ‘เทวดา’ หรือวิญญาณที่คอยดูแลเด็ก ซึ่งเด็กทุกคนที่เกิดมาจะมีแม่ซื่อประจำวันเกิดคอยดูแลเพื่อปกป้องรักษาไม่ให้เจ็บไข้ได้ป่วย คุณหญิงเพื่อเชื่อเช่นนั้น เพราะบางครั้งเคยเห็นเงาร่างๆ คล้ายร่างที่มีหัวเป็นม้า มีผิวสีขาวนวล อันตรงกับลักษณะของแม่ซื่อในวันจันทร์ที่ชื่อว่า ‘วรรณงคราญ’

นับจากนั้นเด็กสองคนก็กลับมามีสุขภาพแข็งแรง อาการเจ็บไข้ได้ป่วยที่เกิดขึ้นแทบวันวันนั้นหายเป็นปลิดทิ้ง แต่คุณหญิงเพื่อก็ไม่เคยวางใจ ยังคงดูแลเด็กทั้งสองคนไม่ให้คลาดสายตา โดยเฉพาะเวลาที่เด็กทั้งสองไปวิ่งเล่นอยู่ที่ศาลาท้ายเรือนริมแม่น้ำ จำต้องมีใครสักคนตามไปประกบ เพราะคุณหญิงเพื่อเกิดความฝงใจบางสิ่งเกี่ยวกับสายน้ำที่ไหลผ่านทางด้านหลังเรือน สายน้ำที่พรากชีวิตของเหมือนแม่นั้น ช่างคล้ายคลึงกับการจากไปของสตรีอีกผู้หนึ่ง สตรีผู้เป็นแม่ของเหมือนแม่นั้น และเป็นยายแท้ๆ ของเด็กฝาแฝดทั้งสอง

เมื่อภาพหนหลังในอดีตที่ลากยาวถอยลึกไปถึงช่วงที่ชีวิตเหมือนแม่นยังไม่เกิดผุดพรายขึ้นมาในโน้มน้าก จู่ๆ ภาพในฝันที่คุณหญิงเพื่อเห็นมาติดๆ กันร่วมเดือน กลับค่อยๆ ปรากฏเข้ามาซ้อนทับในห้วงความคิด

สตรีสูงศักดิ์ผู้นั้น...แววตาคมกริบกำลังจ้องมองมา!

ร่างโปร่งแสงทอดสายตาผ่านกรอบหน้าต่าง ไปยังประกายระยิบ
 ยามต้องแดดที่กระทบผิวน้ำเจ้าพระยา นิ่งตรองถึงเหตุการณ์ในอดีต
 ที่กลายเป็นความผิดบาปสิ่งลุ่มอยู่ในใจของตนเองมาเนิ่นนานหลายปี ผ่าน
 กาลเวลาที่ไม่อาจย้อนกลับ ดังสายน้ำเบื้องหน้าที่แลเห็นอยู่ใกล้ แต่สุดท้าย
 จะเอื้อมถึงทอดยาว คดโค้งไกลลับสายตา

ได้แต่ภาวนาขอฟ้าลิขิตให้เธอได้พบกับสตรีผู้นั้น ผู้ที่เธอได้ก่อบาป
 จนติดตัว รั้งให้ดวงวิญญาณไม่อาจไปผุดไปเกิด จำต้องอยู่ชดใช้สิ่งที่
 กระทำ จนกลายเป็นความขมขื่นหม่นไหม้ในอกของเธอเอง

คุณหญิงยี่สุนั้นวัยปลายคน ยังคงความสวยสง่า ใบหน้านมยัง
 คงอิมเต็ม ริ้วรอยแห่งวัยปรากฏเป็นบางแห่ง คิ้วโก่งพาดอยู่เหนือดวงตา
 คมลึกที่ฉายความเข้มงวด เจ้าระเบียบ มีแวแห่งความถือตัวอยู่ไม่น้อย
 ยิ่งเวลาบั้นหน้าเรียบเฉย ริมฝีปากบนที่ขมเข้มค่อนข้างบาง คล้ายแสดง
 สีหน้าที่ไม่ใคร่พอใจสิ่งใดสักอย่าง แต่กระนั้นคุณหญิงยี่สุนั้นก็มืองค์-
 ประกอบอื่นที่ฉายความเป็นสตรีสูงศักดิ์ยามแต่งองค์ทรงเครื่อง

สมัยสาว ๆ เธอนิยมไว้ผมหยักอ่อนดัดเป็นลอนเสมอต้นคอยาว
 สองข้างเท่ากัน แต่เมื่ออายุมากขึ้น เธอจึงเกล้าผมตามแบบตะวันตก
 แลดูสมวัย อีกทั้งยามนั่งโง่งกระเบนลายดอกพิกลสีเม็ดมะปรางสุก คาด
 ด้วยเข็มขัดทองสุกปลั่ง สวมแต่สร้อยทองคำเส้นใหญ่มีพระเครื่อง
 เลี่ยมทองเจกเช่นตอนมีชีวิตอยู่ ส่วนข้อมือข้างหนึ่งสวมกำไลทองวงเล็ก
 ประดับนี้วางข้างซ้ายด้วยแหวนทรงนพเก้าที่ได้รับประทานจากเสด็จ
 ในวัง เมื่อครั้งเข้ารับทานน้ำสังข์กับท่านเจ้าพระยาอรรณพสุนทร ยิ่ง
 ทำให้เธอกลายเป็นสตรีแห่งยุคสมัยที่สังคมพระนครกล่าวถึงอย่างชื่นชม

แต่นั่นก็เป็นเพียงอดีตที่ผ่านมา ที่คุณหญิงยี่สุนั้นประจักษ์แก่ใจดี
 แล้วว่า ความมีชื่อเสียงเป็นที่กล่าวขานในสังคมชั้นสูง ความมั่งมีในทรัพย์สิน
 ความสูงส่งในเกียรติยศ เป็นเพียงเปลือกทองที่ห่อหุ้มตัวตนให้ผู้อื่นเห็น
 เท่านั้น หากได้รู้ความจริงยังยืนที่ตีค่าเป็นเพียงนามธรรมอย่าง ‘ความดี’

ได้ไม่ เธอรับรู้ข้อนี้ในคราที่ประสบเข้ากับตนเอง เมื่อความปรารถนา อันต้องการเห็นบรรดารุ่นลูกครองเรือนกับบุคคลที่เหมาะสมทั้งฐานะ ชาติตระกูล พื้นที่ไม่เลือกแต่คนที่หมายตาวาทัดเทียม ไม่สนใจค่าใน ความรักหรือหัวใจของบรรดาลูกๆ ที่ถูกบังคับคลุมถุงชน จึงนำมาซึ่งการ พراقจากจนเกิดทุกข์นั้น เป็นเพราะความเห็นแก่หน้าตนเองโดยอ้าง- วงศ์สกุลโดยแท้

เมื่อนึกเช่นนั้น เสียงทอดถอนใจก็ดังขึ้น กรรมที่ก่อไว้กับบรรดา ลูกๆ กำลังย้อนมาเล่นงาน ให้วิญญานของเธอยามลาโลกไปแล้วไม่อาจ ดำเนินไปตามสังสารวัฏ จำต้องวนเวียนอยู่แต่ในบ้านหลังนี้โดยไม่อาจไป ไหน จนกว่าจะชดใช้หนี้กรรมที่ก่อไว้จนสิ้น

ยามนี้ย้อนไปถึงเรื่องราวใน ‘บ้านอรรธสุนทร’ แห่งนี้ บ้านที่สร้าง มาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 โดย ‘ท่านเจ้าพระยาอรรธสุนทร’ ผู้เป็นประมุข ของบ้าน มีภริยาที่ได้รับประทานตบแต่งกันอย่างเกริกเกียรติคือเธอ แต่ ความมั่งงายใครมีหรือจะอ้างว่าเป็นชนบทรหมเยียมว่าผู้ชายในยุคสมัย ของเธอั้นไม่ควรมีเสียเดียว ผู้เป็นสามีจึงไม่นึกถนอมน้ำใจภรรยาผู้รักดี ไปสานสัมพันธ์กับสตรีอีกสองนาง ให้เธอรู้สึกเสียตลึงอยู่ในอกเสมอ ไม่ว่าสตรีผู้นั้นจะอายุห่างกว่าเธอไม่กี่ปีอย่าง ‘ถมทอง’ หรือถัดไปไม่กี่ปี กว่าสตรีผู้เป็นสาวสะพรั่ง อ่อนวัยกว่าเธอหลายช่วงปีอย่าง ‘สารภี’ ก็ตาม

ความสุขที่คุณหญิงยี่สุนหมายว่าจะได้รับหลังการครองเรือนจึง ค่อยๆ เลือนหายและริบหรี่ลงทีละน้อย เมื่อเรือนหอบนเนื้อที่ดินกว่าสิบ ไร่ซึ่งได้รับประทานจากเสด็จหลังกราบทูลมาแต่งงาน กลายเป็นอนุสรณ์ แห่งความเจ็บปวดและทุกข์ตรมขมไหม้ กระทั่งท่านเจ้าพระยาอรรธสุนทร ประสบอุบัติเหตุทางน้ำจนถึงแก่อสัญกรรม ชีวิตของเธอก็ไม่อาจเรียก หาความสุขอย่างที่ปรารถนาให้หวนคืนมาได้อีก

เธอใช้ชีวิตอยู่ในบ้านหลังใหญ่แห่งนี้ ด้วยความหวังว่าจะเห็น โช้ทองคล้อยใจอย่างสวัสดีกับพุดซ้อน บุตรและธิดาอันเป็นเลือดเนื้อ

เชื้อไขจะเติบโตไปในทิศทางที่เธอมาดหมายไว้ แต่อันิจจา เธอกลับพรากคนรักของลูกชาย-หญิงทั้งคู่จนมีเหตุให้สัวส์ดีซึ่งผิดหวังในรัก บวชแล้วออกธุดงค์จนเสียชีวิตด้วยโรคไข้ป่า ส่วนพุดซ้อนนั้นก็ตรอมตรมใจหลังจากถูกเธอจับคลุมถุงชนกับผู้ชายที่ไม่ได้รัก อย่างนายพันตรีหลวงสีหราชเดโช หรือ เรื่องศักดิ์ เนติธร จนมาเสียชีวิตหลังคลอดบุตรชายได้แค่สองเดือน

กว่าคุณหญิงยี่สุ่นจะคลายบาปที่ก่อไว้กับสัวส์ดีจนลุล่วงผ่านไป ด้วยดี ก็เจอมรสุมแห่งชีวิตเสียจนต้องกุมขมับ...ไหนจะพุดซ้อนอีกเล่า แต่คงยังไม่ถึงเวลากระมัง ในยามนี้เธอถึงได้แต่จดจ่อกับการตามหาลูกสาวของถมทอง

“คุณหญิงกำลังคิดถึงคุณแสงเทียนอยู่หรือเจ้าคะ”

ร่างโปร่งแสงของวิญญาณอีกตนปรากฏร่างเลือนลอยในท่างันพับเพียบเบื้องหลังคุณหญิงยี่สุ่น เธอคือ ‘พะยอม’ ต้นห้องคนสนิทซึ่งสิ้นใจไม่นานนัก หลังคุณหญิงยี่สุ่นเสียชีวิตในวัยหกสิบปี พะยอมเป็นสตรีรูปร่างสมส่วน ผิวพรรณผ่องแผ้วมีน้ำมีนวล ดวงหน้าสะอาดสะอ้าน ทั้งที่มีริ้วรอยบ่งบอกว่าเวลาอันร่วงโรยไปตามกาล บัดนี้ไฉ่ผมทรงบ๊อบสวมเสื้อชุดไทยทรงกระบอกทอจากผ้าต่วนสีกลีบบัวคลุมถึงสะโพก มีระบายสองชั้นรอบคอและช่วงแขน ริมเลื้อยด้านล่างซ้ายผ่ายาวราวหนึ่งคืบ ผูกโบเป็นชายห้อย รับกับผ้าชิ้นสีเลือดหมูทอลายยาวระดับเข่า พะยอมออกความเห็นสั้นๆ แต่สะกิดใจผู้เป็นนายยิ่งนัก เพราะชีวิตของสตรีผู้มีนามว่า ‘แสงเทียน’ นั้น ก็คือสตรีผู้ที่เป็นบ่วงผูกพันเกี่ยวร้อยกรรมของผู้เป็นนายกับบ่าวเอาไว้ ทำให้พะยอมจำต้องอยู่เพื่อแก้บ่วงที่ตนเองเคยเป็นผู้ร่วมก่อไว้เช่นกัน

“หล่อนก็รู้อยู่แกล้งใจดีไม่แพ้ฉันมิใช่รี ว่าเหตุใดถึงต้องมาทนทุกข์อยู่เช่นนั้น”

คุณหญิงยี่สุ่นยังคงวางสีหน้าเรียบเฉย ขณะที่คำพุดแผ่แววมณีขึ้น

ซ่อนเอาไว้ไม่มิด เจกเดียวกับดวงตาที่ฉายความสับสนปนเป ดีแต่ว่าเธอ ยืนหันหลังให้บ่าว ฝ่ายนั้นจึงไม่ทันเห็นความรู้สึกที่แสดงออกมา

“ชะตากรรมเป็นเรื่องที่ไม่ว่าใครก็ไม่อาจกำหนดหรือฝืนมันได้นะ เจ้าคะคุณหญิง ปล่อยวางบ้างเถิดเจ้าคะ ดูอย่างคุณสวัสดิ์ กว่าคุณหญิง จะแก้แค้นกรรมที่ผูกเอาไว้ ก็ต้องรอกระทั่งคุณสวัสดิ์กลับไปเกิดใหม่อีก ครั้งเป็นลูกคุณพุดซ้อน”

“นั่นสินะ กว่าตาภู่จะรู้ว่าตัวเองเคยเกิดเป็นลูกชายคนโตของฉันทกรรมใดที่ฉันเคยสร้างให้เขาต้องพลัดพรากจากแม่อบเชยนั้น ก็เกือบ ทำให้เนื้อคู่จริงๆ ของเขาต้องบาดหมางกลางแครงใจต่อกันอีก ถ้าเกิด เป็นเช่นนั้นขึ้นมาจริงๆ ตาภู่ไม่ได้สมหวังในรักกับแม่ทับทิม ฉันยัง 모르เลยว่าจะต้องทำอะไรต่อไป”

พะยอมแสดงความเห็นใจผู้เป็นนายอย่างลึกซึ้ง “พุทโธ! คุณหญิง เจ้าขา อย่าเพิ่งตัดพ้อในโชคชะตาเลยนะเจ้าคะ อิฉันเชื่อในวาสนา หาก คุณหญิงกับหนูทับทิมเป็นเนื้อคู่กันจริงๆ อย่างไรบุพเพสันนิวาสก็ต้องชักนำ ให้ทั้งคู่ลงเอยกันอยู่ดี ฉะนั้นอย่ากังวลไปเลยนะเจ้าคะ สำหรับคุณหนู พุดซ้อน อีกไม่นานคุณหญิงก็จะช่วยให้เธอสมหวังในรักเจกเดียวกับ คุณสวัสดิ์นะเจ้าคะ”

“แล้วแม่แสงเทียนเล่า?” คุณหญิงแทรกขึ้น พลาทหมุนตัวกลับมา จ้องหน้าบ่าวผู้สนิทชิดเชื้อ

“คุณหนูแสงเทียนก็คงไม่ต่างกันดอกเจ้าคะ”

ทว่าคำปลอบโยนของพะยอมกลับไร้ผล เพราะสีหน้าคุณหญิงยี่สุ่น ในร่างโปรงแสงเต็มไปด้วยความวิตกกังวล “แล้วทำไมจนปานนี้ฉันถึงยัง หาแสงเทียนไม่พบ ทำไมฉันถึงไม่รู้ว่าจะหลอนไปเกิดใหม่อะไรที่ใด”

“แต่ตอนนี้คุณหญิงก็เริ่มสัมผัสได้แล้วนี่เจ้าคะว่าคุณแสงเทียน อยู่ไม่ไกลจากคุณหญิงนัก กระแสจิตที่คุณหญิงตั้งใจส่งไปถึงทุกคนที่เกี่ยวข้องกับคุณแสงเทียน น่าจะส่งผลให้คุณหญิงได้พบเธออีกไม่นานนี้

เชื่อกันเกิดเจ้าค่ะ”

“ที่เธอพูดก็ถูก แต่ทำไมฉันถึงมองเห็นหน้าของแสงเทียนในร่างใหม่ไม่ชัดนักเล่า บางครั้งฉันก็เห็นใบหน้าของผู้ชายอีกคนหนึ่งเข้ามาซ้อนทับ ถึงจะไม่ใคร่เหมือนกันนัก แต่ดูอย่างไรก็คล้ายคลึงราวกับถอดออกมาจากพิมพ์เดียวกัน”

สิ้นคำ ร่างคุณหญิงยืสน่อก็อ่อนลงตามกระแสจิตจนหายวับไป

“คุณหญิงยายกำลังนั่งคิดสิ่งใดกันครับ ผมเรียกตั้งหลายครั้งก็เห็นคุณหญิงยายนิ่งเฉย”

เสียงของชายหนุ่มขัดขวางความคิดจนคุณหญิงเพื่อสะดุ้งเล็กน้อย ทันทีที่เหลียวมองไปยังผู้เรียก เห็นว่าเป็นเทียนแก้ว แผลดผู้พี่ของเดือนสิบที่เธอเลี้ยงดูมาตั้งหลานในไส้ คุณหญิงเพื่อจึงถอนใจด้วยความโล่งอกและผ่อนคลาย

“ฉันมันแก่แล้วกระมัง หูถึงได้ตึง ไม่ทันได้ยินเสียงของพ่อเทียนเรียกหา”

ชายหนุ่มที่ยืนเฝ้าอยู่ทางด้านหลังคนสูงวัย จึงขยับตัวเข้าไปใกล้ พลงโอบรอบร่างที่เล็กกว่าไว้ในวงแขน แล้วประจบเสมือนอย่างที่เคยทำมาแต่เล็กแต่น้อย ดวงตาฉายแววทะล้นขณะพูดหยอกเอาใจ

“ใครกันหนอกล่าวหาคุณหญิงยายว่าเป็นคนแก่หูตึง ประเดี๋ยวผมจะไปจัดการให้ คุณหญิงยายของผมทั้งสวย ทั้งสง่า แล้วก็ยังใจดี ใครเห็นก็ต้องนึกว่าป็นยังไม่พ้นห้าสิบเสียด้วยซ้ำ...เอ หรือว่าเป็นยายเดือน”

“อย่ามาปากหวานกับคนแก่หน่อยเลย ฉันไม่ใช่สาว ๆ แล้วนะ พ่อคุณ พ่อมหาจำเริญ เก็บคำบื้อยอเอาไว้บอกกล่าวกับผู้หญิงของพ่อเทียนเถอะ อย่างยายแม่มีสายนั่นไง”

เมื่อเอ่ยถึงสตรีอีกผู้หนึ่งที่คุณหญิงเพื่อทราบดีว่า ‘หล่อนผู้นั้น’ ฟังใจในตัวเทียนแก้ว ชายหนุ่มจึงถอนวงแขนออก พลงบั่นสีหน้ายิ้ม

ขึ้นมาแทนที่

“ผมว่าเปลี่ยนเรื่องคุยดีกว่าครับ ว่าแต่ว่าคุณหญิงยายมีธุระกับผมเรื่องใดกันครับ”

“พวกรามาถามไถ่เรื่องสาว ๆ ครั้งใด พ่อเทียนก็เลี้ยงไปคุยเรื่องอื่นเสียทุกครั้งทียวนะ อย่างไรก็ตามก็อย่าลืมนายเป็นพ่อพวงมาลัย ให้ความหวังสาว ๆ เบี้ยบ้ายรายทางจนเต็มกระบุงโกยละ ประเดี๋ยวจะยุ่งอีรุงตุงนังจนลับรางไม่ทัน” พูดจบคุณหญิงเพื่อก็ค้อนลมค้อนแล้งตามประสา แล้วขยับตัวลงนั่งที่เก้าอี้ไม้สักเนื้อดี ค้อมตัวเอื้อมไปเปิดลิ้นชักบนสุดของตู้ขนาดใหญ่ตรงหน้า ถอดกุญแจทองเหลืองหนึ่งในสองดอกที่คล้องอยู่ในห่วงกลม แล้วยื่นให้ชายหนุ่มที่ทรุดกายลงนั่งที่เก้าอี้ข้างกัน

“นี่มันกุญแจห้องส่วนตัวที่เรือน ‘กาลเวลา’ ของคุณหญิงยายมีใช้หรือครับ แล้วมอบให้ผมทำไมกัน”

คุณหญิงเพื่อยิ้มอ่อนโยน เป็นรอยยิ้มที่บ่งว่ายามนี้ในใจกำลังนั่งสงบเหมือนหาทางออกบางอย่างให้แก่ชีวิตได้ “ปีนี้ฉันอายุไม่น้อยกว่าหกสิบแล้วนะ ยังไม่รู้ว่าจะตายวันตายพรุ่งเมื่อไร ยิ่งช่วงหลังเมื่อยเนื้อเมื่อยตัว ปวดเคียดเวียนเกล้าออกจะบ่อย ก็ยิ่งทำให้ฉันตระหนักว่าต้องคิดอ่านเรื่องอนาคตของพวกเธอสองคนบ้างแล้ว ในชีวิตฉันเอง ก็หามิญาติพี่น้องที่ปรองดองจนสนิทสนมไม่ ข้าเก่าของท่านพ่อแต่ละคนก็ล้มหายตายจากกันไปตามกาลเวลา ทั้งแม่นมแซม ทั้งลุงสุข แล้วก็ใครต่อใคร ที่ยังเหลืออยู่ก็หาได้มีใครที่ฉันรักและผูกพันเท่ากับเธอสองพี่น้องอีกแล้ว ถึงพวกเธอจะไม่ใช้หลานแท้ๆ ของฉัน แต่ฉันก็ไม่เห็นว่าใครที่เหมาะสมจะดูแลข้าวของเก่าเก็บของฉันได้ดีไปกว่าพ่อเทียนกับแม่เดือน”

เทียนเก้าย่อตัวลดเข่าลงจากเก้าอี้ที่นั่งสูงพื้นห้อง เอื้อมมืออันแข็งแรงขึ้นกอบกุ่มมือข้างหนึ่งที่เหี่ยวแห้งพลางปลอบประโลม “คุณหญิงยายอย่าพูดเช่นนั้นนะครับ เพราะคุณหญิงยายจะต้องอยู่กับผมแล้วกับยายเดือนไปอีกตราบนานแสนนาน คุณหญิงยายยังแข็งแรงขนาดนี้”

เมื่อความหวังเกิดขึ้นในแววตาของผู้เป็นหลาน คุณหญิงเพื่อจึงพยักพยิตไปตามนั้น “ถ้าพ่อเถียนอยากให้อันเบาใจหมดห่วง นับจากนี้ไปฉันขอมอบกุญแจดอกนี้ให้เธอเป็นผู้ครอบครอง ของเก่าเก็บไม่ว่าชิ้นน้อยใหญ่ ฉันมอบให้เธอเป็นเจ้าของและดูแลแทนฉันต่อไป ให้เหมือนอย่างที่คุณดูแลมาตลอดหลายสิบปี เพราะฉันมีความประสงค์บางอย่าง”

คุณหญิงเพื่อปลดห่วงในอกออกจากตัวเมื่อพูดจบ ก่อนเลื่อนสายตาไปจับยังพระบรมฉายาที่สลักชื่อของ ‘เหนือเกล้าแห่งปวงชน’ ที่ติดอยู่ฝาผนังห้อง นึกไปถึงพระราชดำรัสของพระองค์ในครั้งหนึ่งที่จดจำได้ไม่ลืม ใจความนั้นสื่อถึงการทำดีโดยไม่จำเป็นต้องออกหน้าดังเช่นการปิดทองหลังพระ

“แล้วคุณหญิงยายประสงค์จะอย่างไรหรือครับ ถึงตั้งใจให้ผมเป็นผู้ดูแลข้าวของในเรือนนั้น”

คุณหญิงเพื่อนึกถึงมูลนิธิต่อ ‘สุ่ศิลป์’ ขึ้นมาในพริบตานั่นทันที

3

ในแรกพบ

เรือนกาลเวลาที่คุณหญิงเพื่อตั้งชื่อไว้ นั่น อยู่ในเขตล้อมรั้วเดียว
กับเรือนอาศัย หากเดินเท้าผ่านแปลงดอกไม้ขนาดใหญ่ เลียบริมแม่น้ำ ผ่านศาลาขนาดย่อมสีเขียวก็พบว่าไม่ไกลนัก ที่นี้มีความหมายครอบคลุม ไปยังสิ่งของเก่าเก็บหลากหลายประเภทที่ผ่านมาหลายยุคสมัย อันเป็น ความชอบส่วนตัวของเธอที่ได้รับอิทธิพลมาตั้งแต่ครั้งบิดา คือหม่อมเจ้า เทพธานี เทววัน ยังมีชีวิตอยู่ โดยทะนุบำรุงรักษาไว้เป็นอย่างดี ดังนั้น การที่หญิงชรามอบกุญแจดอกสำคัญนี้ให้แก่เทียนแก้ว เท่ากับเธอเห็น ความสำคัญของชายหนุ่มเป็นพิเศษทีเดียว

เทียนแก้วถือกุญแจดอกนั้น ยืนอยู่หน้าเรือนไม้สีฟ้าอ่อนชั้นเดียว ซึ่งปิดตายเงียบเหงา หน้าต่างไม้สักทุกบานปิดสนิท สีสันเก่าคร่ำไปตาม กาล ความซีดจางที่ปรากฏแก่สายตาทรุดโทรมอย่างเห็นได้ชัด ทำให้เขา หอดถอนใจบางเบา พลังคิดว่าถ้าผู้สูงวัยมอบหมายให้เขาเป็นผู้ดูแลที่นี่ เขาควรจะปรับปรุงทาสีใหม่ดีหรือไม่

ชายหนุ่มก้าวผ่านพุ่มเข็มขาวดอกพราวเหนือใบเขียวรูปรีขอบขนาน ปลายใบแหลมไปยังชานโล่ง ไข่มุกญแจที่คล้องประตูแล้วถอดสลักออก เสียงเอี้ยดอืดของบานเฟี้ยมดังขึ้น ยามเปิดกว้างพบทบกันทั้งสองข้าง กลิ่นอับทึบภายในห้องกระทบปลายจมูกชั่วลมวูบผ่าน มองเห็นแสงอ่อน พาดผ่านช่องลม สาดเข้ามากระทบเครื่องเรือนหลากชิ้นที่ตั้งชิดผนัง

ลามไปถึงพื้นไม้กระดาน ครั้นกวาดสายตาส่องดูเพียงคร่าวๆ เขาเกิดความรู้สึกในรสนิยมของคุณหญิงเพื่อยิ่งนัก เพราะสิ่งของต่างๆ ที่วางจัดเป็นระเบียบล้วนเป็น 'ความทรงจำ' แห่งยุคสมัยก็มีปาน

ชายหนุ่มจำไม่ได้ด้วยซ้ำว่า เข้ามาที่เรือนแห่งนี้ครั้งสุดท้ายเมื่อใด รู้แต่ว่าในช่วงวัยนั้น เขาหาได้สนใจสิ่งของตรงหน้าไม่ แต่ยามนี้แม้เขาอายุเพียงสิบแปดปี ยังอยู่ในวัยศึกษาหาความรู้ เพิ่งเข้าเรียนชั้นปีที่หนึ่งของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อันเป็นสถานที่เดียวกับน้องสาวฝาแฝด เขากลับรับรู้ความรู้สึกของผู้เก็บสะสมสิ่งของมีค่าเหล่านี้ได้ดีว่า มันมีความหมายและคุณค่าเพียงใดต่อจิตใจ

สายตาเขาเริ่มจับไปที่สิ่งของที่ละอย่าง...

สิ่งของใกล้ตาคือตู้ชาหุ้มสีชอง สามลิ้นชัก สีน้ำหมาก แกะลายบัวคว่ำบนและล่าง และลูกฟักด้านข้าง เนื่องงานประณีต สังเกตได้จากการเข้าสลักเดียวไม่ทั้งหมด ประเมินอายุการใช้งานไม่น่าจะต่ำกว่าห้าสิบปี ด้านบนมีข้าวของเครื่องใช้กระจุกกระจิก ไม่ว่าจะเป็นกาน้ำชา กล้องเครื่องเย็บ กล้องใส่เมล็ดทองเหลืองสำหรับปักดอกไม้ ชุดกินหมากใส่หีบไม้ ล้วนแต่เป็นของที่มิเอกลักษณะทางด้านรูปทรง ถัดไปติดกันเป็นตู้ทรงสูงห้าเหลี่ยม แกะสลักลายเครือเถาดอกไม้ กรูกระจกลีทั้งสิบหกช่อง ภายในตู้ตั้งโคมไฟทองเหลืองมีหูจับ สลักตัวหนังสือจารึกในงานพระศพของพระองค์เจ้าพระองค์หนึ่งบริเวณโค้งบน ถัดไปอีกชั้นคือรางอัดกลีบสไปทรวงยาว ส่วนชั้นล่างลงไปเป็นงานถ้วยโกโธซามและเครื่องเบญจรงค์จำนวนมาก

เทียนเก้ายืนพิจารณาด้วยความตื่นตาต่อสิ่งของอันประณีตค่ามิได้ เมื่อคิดต่อยอดออกไปว่า หากสิ่งของเหล่านี้ดำรงอยู่ไว้ตามเจตนารมณ์ของผู้เก็บรักษา ผ่านไปตามกาลสมัยไม่ว่าจะกี่ปีก็ตาม คุณค่าในสิ่งของเหล่านั้นจะสูงล้ำเพียงใด

เมื่อกวาดตาต่อไปก็ยิ่งตื่นตาตื่นใจ เพราะสิ่งที่กระทบสายตา

นอกเหนือไปจากนาฬิกาโบราณทรงต่างๆ เครื่องพิมพ์ดีดเก่าเก็บ
กำปั้นเหล็ก พัดลมน้ำมันเก่าด ตะเกียงเจ้าพายุที่วางเรียงกันเป็นดับ ยัง
มีพระบรมฉายาที่สลักษณะของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาล
ปัจจุบัน ในพระอิริยาบถต่างๆ แขนงอยู่บนฝาผนังเรียงกันเป็นแนวยาว
ล้วนเป็นภาพที่ทรงคุณค่ายากหาใดเปรียบ

ชายหนุ่มนึกถึงสิ่งที่คุณหญิงเพื่อปลูกฝังมาแต่ยังเยาว์เกี่ยวกับ
พระองค์ท่านดั่งว่า ‘พ่อเทียนเกิดบนผืนแผ่นดินนี้...จึงสำนึกไว้ด้วยความ
ภูมิใจเถิดนะว่า ไม่มีถิ่นฐานใดจะร่มเย็นเป็นสุขเท่ากับได้อาศัยอยู่ใต้
ร่มโพธิ์ทองของมหาบพิตรผู้ปกครองแผ่นดินโดยธรรม เช่นพ่อหลวง
ของปวงชนอีกแล้ว...’

เมื่อนึกถึงนั้น มือสองข้างของชายหนุ่มก็ยกขึ้นจดเหนือแก้มอก
ด้วยความปลื้มปีติต่อหน้าภาพเขียนอันเป็นตัวแทนพระองค์

แล้วสายตาก็เหลือบสะดุดไปยังเสาไม้กลางห้อง ใต้แนวเพดานไม้
ที่ตีแผ่นยาวเรียงแถว มีโคมไฟเจียระไนห้อยระย้า แม้นไฟไม่ติดสักดวง
แต่ความระยับของเนื้อแก้วยามถูกแสงจากภายนอกพาดผ่านมากระทบ
สาดไปยังภาพบานหนึ่งที่แขวนอยู่กลางเสา ทำให้สายตาเขาหยุดมองด้วย
ความรู้สึกลึกลับ

เขาแน่ใจว่าสตรีผู้อยู่ในภาพเขียนนั้นไม่ใช่คนอื่นไกล ถึงแม้ห้วง
เวลาบันทึกความทรงจำขณะลงเส้นและสี จะบ่งว่าวัยอ่อนไปราวสัก
สี่สิบกว่าปีก่อน แต่ดวงตาสีดำขลับที่ทอแววใส รอยยิ้มพร้อมพิมพ์ใจ
คงเค้าความงามไม่เปลี่ยน บ่งชี้ว่าสตรีในรูปมีความสุขเพียงไร

สตรีในภาพนั้นก็คือ คุณหญิงเพื่อนนั่นเอง

เมื่อเทียนเก่าก้าวเข้าไปจนเกือบประชิดต้นเสา แหงนหน้าขึ้นพิศ
ภาพเขียนในระยะใกล้ เขาเห็นตัวอักษรบางอย่างปรากฏอยู่ด้านขวาของ
ภาพ

ลายอักษรตัวเป็นเส้น สะกดได้ความว่า ‘ภิรมย์’ ได้ข้อความนั้น

ระบุพุทธศักราช 2470

รถออสตินสี่คันบนหรีแต่่งลายไม้สีน้ำตาล เล่นอยู่บนถนนสาย
หนึ่งมุ่งหน้าไปทางสี่พระยา ขึ้นสะพานข้ามคลองผดุงกรุงเกษม เลียบ
ถนนลาดยางไปข้างหน้า เดือนสิบที่นั่งอยู่ตอนหลังของรถเริ่มหนาว
เมื่อแสงซบซ่ำเป็นเตาโคลน ปล่อยให้รถยนต์คันอื่นแข่งไปคันแล้ว
คันเล่า

“นายแสงซบให้เร็วกว่านี้มิได้หรือกริ ขึ้นซบซ่ำยิ่งกว่านั่งรถเทียม
ม้า ก็ไปถึงมูลนิธิอะไรนั่นเลยเที่ยงวันกันพอดี ท้องไส้ฉันก็ว เพราะข้าวยังไม่
ตกถึงท้องแน่”

เมื่อบนสุดคำ หญิงสาวก็เอนหลังพิงพนัก กอดอกแน่น ดวงตาจับ
ไปที่ท้องถนนอันคดเคี้ยว กำลังจะต่อว่าอีกคำสองคำ สารพัดผู้แก่กว่าเธอ
เกือบสิบปีก็สวนวาก้าขึ้นมาเสียก่อน

“คุณหนูเดือนจะให้ผมเร่งความเร็วรถมากกว่านี้ เห็นทีจะไม่ไหว
กระมังครับ ถึงบนถนนรถราจะไม่ติดขัดไปตลอดทางก็จริง แต่คุณหญิง
ท่านก็เตือนมาหลายครั้งแล้วนี้ครับว่า การขับรถเร็วมักเกิดอุบัติเหตุ
ได้ง่าย แล้วอีกอย่าง ตอนนี้ท้ายรถก็เต็มไปด้วยต้นกุหลาบกับต้นมะลิใน
ถุงชำสีดำวางเรียงกันจนแน่น บรรทุกของหนักขนาดนี้ รถก็ย่อมวิ่งช้าเป็น
ธรรมดา คุณหนูใจเย็นสักหน่อยเถิดครับ รับประกันว่านายแสงคนนี้จะ
ซบไปให้เร็วที่สุดและถึงปลายทางอย่างปลอดภัย”

“ถามนิดเดียว กลับตอบเสียยาวยี้ด”

ว่าแล้วเดือนสิบก็สละบัดหน้าพรึ่ดอย่างเด็กสาวผู้เอาแต่ใจเล็กน้อย
เป็นการเอาแต่ใจแบบมิใช่ถือตัวหรือถือดี แต่เป็นลักษณะเอาแต่ใจที่
หงุดหงิดง่ายเวลาถูกขัดใจ แต่เพียงแวบเดียวไม่ถึงห้านาทีก็คลาย ดังนั้น
เมื่อเธอนั่งมองทิวทัศน์ข้างทางที่มีดีกรามบ้านช่องปลูกติดกันเป็น
กระห่ยม สลับกับพื้นที่ปลูกต้นไม้สูงสีเขียวโกล้งกับเขตวัดวาอาราม เพียง

ชั่วประเดี๋ยว อาการบ่นกระปอดกระแปดก็หายไป พลังนึกทบทวนไปถึงสวนต้นไม้ที่เธอเพิ่งจากมา ในตอนที่ไปถึง หญิงสาวไม่รีรอให้เสียเวลาเดินไปแจ้งความจำนงกับลุงเจ้าของสวนว่าต้องการต้นกุหลาบกับต้นมะลิโตประมาณไหน รอสักพักใหญ่จนเริ่มเมื่อย ทว่าเจ้าของสวนก็ยังจัดหาให้ได้ไม่ครบตามความต้องการ จึงรีบบอกกล่าวให้กลับไปเสียก่อนเมื่อทราบว่าเป็นหลานสาวของคุณหญิงเพื่อ

‘คุณหนูกลับไปคอยที่บ้านก่อนก็ได้กระมัง ประเดี๋ยวลุงจะให้พวกลูกจ้างมันขับรถนำต้นไม้ไปส่งให้ถึงที่ คงไม่เกินตอนบ่ายแก่ๆ หรือค่ำบริษัทรถยนต์ที่คุณหนูโดยสารมาคันเล็กนิดเดียว ขึ้นชนพวกต้นไม้บรรทุกบนรถจนเต็ม จะนั่งไม่สบายตัวนะครับ แล้วแต่งตัวสวยแข่งขนาดนี้ ประเดี๋ยวเสื้อผ้าเปื้อนซีดินจะหมดท่ากันพอดี’

ที่แรกเดือนลิบก็ว่าจะตอบตกลงตามนั้น แต่พอฟังความหวังดีจากเจ้าของสวน จึงคิดเอาว่าตนเองกำลังโดนดูแคลนว่ากริดกรายห่วยสวยจึงออกปากโดยไม่ลังเล

‘ไม่เป็นไรหรอกค่ะลุง ฉันอยากได้ต้นไม้กลับไปด้วยเลย จะได้มาไม่เสียเที่ยว ว่าแต่ลุงก็ช่วยเร่งมือจัดหาตามจำนวนให้ครบโดยไวทีเถอะ ฉันยังมีธุระปะปังต้องไปทำต่ออีกค่ะ’

เป็นอันว่าลุงเจ้าของสวนทำตามความประสงค์ของเธอ และตอนนี้เธอกำลังนึกตำหนิตนเองว่าไม่น่าปากไว มัวแต่เจ้าแง่เจ้าจนเพราะกลัวเสียหน้า เลยกลายเป็นว่ารถยนต์ที่นั่งอยู่บรรทุกของหนักเกินจำเป็น รถจึงวิ่งอืดและช้า แม้แสงจะเร่งความเร็วเป็นปานกลาง แต่ก็ยังช้า ไม่ได้ใจอยู่ดี สุดท้ายเดือนลิบจึงนั่งเสียบโดยไม่ปริปากลักคำ

อีกพักใหญ่ รถจึงแล่นเข้าเขตสี่พระยาใกล้ถึงที่ตั้งของมูลนิธิสุคติภิถนที่ว่างโล่งเป็นช่วงตัวกลับเริ่มคึกคักและแน่นขนัดเต็มพื้นที่ถนนร้านค้าริมถนนมีลูกค้าเดินเข้าออกไม่ขาดสาย ผู้คนเดินขวักไขว่บนทางเท้าจนเต็ม เช่นเดียวกับรถยนต์ที่เริ่มติดจนเคลื่อนตัวลำบาก อาการหงุดหงิด

ของเธอจึงกลับมาเยือนอีกครั้ง

“ถ้ารถติดขนาดนี้ เผลออ้อ ถ้าฉันเดินเท้า อาจไปถึงที่มูลนิธินั่นก่อน รถของนายแสงจะขับไปถึงก็เป็นได้...ดูสินั่น แยกข้างหน้า รถอีกฝั่งก็เล่นจิวต้อออก แต่ทำไมถนนฝั่งนี้รถถึงไม่เขยื้อนสักนิด นายแสงลองชะโงกหน้าดูซิ ว่าข้างหน้ามีอุบัติเหตุหรือไม่”

แสงย้อยกอยู่สองสามทีก็สั่นหน้า “อีกประเดี๋ยวรถก็คล่องตัวแล้วครับ แถวนั่นมันใกล้ตลาดสด ก็ย่อมมีผู้คนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก รถราก็เลยสัญจรผ่านมากตามไปด้วยกระมังครับ”

ทว่าพอเอาเข้าจริง รถของแสงเคลื่อนตัวไปได้ไม่กี่อึดใจ ก็ต้องจอดสนิทรอบสอง หญิงสาวเริ่มฉุนเฉียว ลำพองหงุดหงิดเพราะความไม่สะดวกในการเดินทางอย่างหนึ่ง เมื่อรู้สึกหิวจนท้องไส้ปั่นป่วน ก็เลยยิ่งไม่สบอารมณ์เพิ่มอีกอย่างหนึ่ง เพราะเดือนสิบเป็นคนที่รักความอิสระ ไม่ชอบถูกตีกรอบหรือจับวางแหมะไว้จุดใดจุดหนึ่ง จึงอึดอัดงายตายกับเรื่องที่ถูบบังคับ

ดูอย่างงานการเรือนที่กุลสตรีพึงทำแต่ละอย่างนั้นปะไร ไม่ว่าจะเป็นการร้อยมาลัยเพื่อถวายพระ การเย็บปักถักร้อย หรือการเข้าครัวเพื่อฝึกปรุงอาหารให้ได้หลากหลาย ล้วนเป็นสิ่งที่เธออยากจะทำสักหนึ่ให้พินึก แต่ก็ไม่เคยเห็นได้อย่างใจปรารถนา เพราะสุดท้ายแล้วคุณหญิงเพื่อผู้กวด軒 หวังให้เธอครบเครื่องในการเป็นแม่ศรีเรือน หรือเป็นกุลสตรีสมกับที่ผู้คนในวงสังคมคอยจับตามอง สามารถกำราบเธอจนอยู่หมัดจำไป

อย่างดีเธอก็ทำได้แค่ถ่วงเวลาชั่วคราว คราวนี้นักเข้าขายนั่น แ่เธออุทริหาผู้สมรู้ร่วมคิดอย่างสุนัขสามตัวร่วมกันพังต้นกุหลาบกับมะลิทั้งกอ หวังว่าจะได้ไม่ต้องมานั่งพับเพียบจนเมื่อยแข็งเมื่อยขา แต่ก็ไม่สัมฤทธิ์ผลดังหวัง เพราะสุดท้ายคุณหญิงเพื่อก็ออกคำสั่งให้เธอมาหาซื้อต้นใหม่ไปลงดินแทน แถมยังดัดนิสัยแก่นแก้วของเธอ

ด้วยการให้ไปตลาดหาซื้อดอกกุหลาบกับมะลิที่วางขายติดมือกลับไป ร้อยมาลัยตามเดิม

นึกไปนึกมา หญิงสาวก็ถอนหายใจออกมาเสียดัง...

พอรถเริ่มเคลื่อนตัว หญิงสาวจึงมีสีหน้าดีขึ้น เมื่อรถแล่นไปได้ ลึกพัก เริ่มมองเห็นอาคารทรงสูงสีขาวของมูลนิธิสู่ศิลปินอยู่ไม่ไกลนัก เธอ จึงยิ้มออก พลางนึกไปว่า เธอเคยมาสถานที่แห่งนี้กับคุณหญิงเพื่อที่ครั้ง กั้นหนอ ถ้าจำไม่ผิด น่าจะไม่เกินสองครั้ง ครั้งหนึ่งราวๆ สิบขวบ ตอน นั้นเธอยังผูกเปียสองข้าง ชุกชนเสียจนโดนเอ็ดไปหลายกระบิ ส่วนอีก ครั้งน่าจะราวสามปีก่อนหน้าเห็นจะได้ แล้วก็นึกแปลกใจอยู่ครامครัน เมื่อคราใดก็ตามที่คุณหญิงเพื่อชวนเธอมาที่มูลนิธิ เธอมีก็ข้ออ้างเสมอ อ้างด้วยความเบื่อหน่าย เพราะมาที่ไรก็เห็นแต่ภาพเขียน ภาพวาด หรือ ไม่ก็งานศิลปะแขนงอื่น ซึ่งเธอไม่นึกนิยมชมชื่นเท่าไรนัก แต่ครั้งนั้นก็กลับ รู้สึกแปลกชอบกล แปลกที่ใจกลับเต้นตึกตักอย่างประหลาด และตื่นเต้น ทุกขณะเมื่อรถเคลื่อนที่จนใกล้จะถึงปลายทาง

ทว่าจู่ๆ แสงก็เหยียบห้ามล้อ เบรกรถตัวโง้งเสียงดังเอี้ยด โชคดี ที่รถแล่นไม่เร็วนัก ร่างของเธอจึงแคโคลงไปข้างหน้า หน้าผากกระแทก เข้ากับเบาะ พอทรงตัวได้จึงคลำบ๊วยไปที่ดวงหน้าและจุดอื่นๆ ตาม ร่างกาย เมื่อเห็นว่าไม่ได้รับบาดเจ็บแต่อย่างใด สติที่กระเจิงไปชั่วครู่จึง กลับมา พร้อมกับเปล่งเสียงตำหนิแสงทันใด

“ไหนดายแสงบอกว่าจะขับรถอย่างระมัดระวังอย่างไรเล่า แล้วนี่ กระไร เบรกรถกะทันหันจนฉันเกือบหัวทิ่ม”

แสงมีสีหน้าตื่นตระหนก หันรีหันขวามาทงคุณหนูของบ้าน เทวาวัน ได้แต่พูดเสียงอ่อย “คุณหนูเจ็บตรงไหนหรือไม่ครับ ผมไม่ทัน ระวัง ไม่คิดว่ารถคันหน้าจะเบรกกะทันหันอย่างไม่มีปีไม่มีขลุ่ยแบบนี้ครับ”

เมื่อแสงเอ่ยจบ...เดือนสิบจึงเบนสายตาจากการจ้องเอาเรื่องแสง ไปยังทิศทางเบื้องหน้า จึงเห็นชัดอย่างที่แสงกล่าว เหตุที่รถยนต์ของเธอ

ต้องหยุดก็กะทันหัน เป็นเพราะต้องหยุดตามรถยนต์คันหน้าที่ท้ายรถเกือบประชิดหน้ารถออสตินของเธอ เมื่อชะเง้อมองข้ามรถคันหน้าออกไปยังเห็นถนนว่างโล่ง ในใจก็เริ่มเดือดปุดๆ

“แล้วเจ้าของรถคันหน้าทำไมถึงไม่ลงมาขอโทษขอโพยสักคำเล่า แปลกคนจริงเชียว ถ้าไม่ลงมาเจรจา เห็นทีว่าฉันคงต้องลงไปต่อว่าต่อขานเสียบ้าง คนอะไรไร้มารยาทลึนดี ขับรถเห็นแก่ตัวจนเกือบเกิดอุบัติเหตุขนาดนี้ ยังไม่คิดจะลงมาดูตัวตีสักนิด”

เดือนลิบกำลังจะผลักบานประตูฝั่งตนเอง สายตาหันเลื้อยไปเห็นว่าประตูฝั่งคนขับของคู่กรณีเปิดกว้างออก พร้อมกับร่างสูงโปร่งของบุรุษผู้หนึ่ง สวมเสื้อคอปกสีขาวแนบลำตัวก้าวลงมาพอดี แต่เขาผู้นั้นหาได้เหลียวมองมายังที่รถของเธอสักนิด กลับก้าวยาวๆ ไปยังด้านหน้าของรถเมื่อเห็นดังนั้น เธอจึงผลักประตูรถออกไปโดยไม่ลังเล ในใจคิดแต่จะลงไปต่อว่าต่อขานถึงความไร้มารยาทของเขาทำเดียว

ครั้นก้าวขาลงไปยืนนอกตัวรถ ความกะเบี๊ยะกะป๊าบผสมความใจร้อนทำให้หญิงสาวปิดประตูรถเสียเต็มแรงโดยไม่ทันรบชายกระโปรงพอรู้ตัวว่ามีสายตาของผู้คนที่อยู่แวดล้อมเข้ามามุงดู ทันเห็นความเดือดดาลของเธอตอนชายกระโปรงติดค้างอยู่กับประตูรถแล้วแอบหัวเราะคิกคัก เธอจึงหัวเสียขึ้นกว่าเก่า ตวัดสายตามองผู้คนที่เหล่านั้น พลังขบเม้มปากแน่นอย่างเด็กซิ่งอน แล้วรีบเปิดบานประตูรถ รบชายกระโปรงบานจนพันทบประตู พอเหลียวตาไปมองชายผู้นั้นอีกครั้ง อารมณ์ฉุนฉิวที่ก่อตัวขึ้นก็แปรเปลี่ยนในฉับพลัน

เพราะภาพที่เห็นตรงหน้า บุรุษผู้นั้นกำลังประคองหญิงชราคนหนึ่ง ร่างกายเหี่ยวยุ่น ผมหักดอกเลาทั้งศีรษะ แต่งตัวมอซอ สวมเพียงเสื้อคอกระเช้า นุ่งผ้าชีนสีซีด เดินเท้าเปล่าโดยในมือมีไม้ค้ำยัน ท่วงท่าการเดินเชื่องช้าเสียจนเห็นว่าหลังอ้อมค่อมๆ ขยับเนิบนาบอย่างน่าสงสาร

เดือนลิบมองดูบุรุษผู้นั้นประคองหญิงชราข้ามถนน เมื่อรถอีกฝั่ง

วิ่งสวนทางมา เขาโบกมือขึ้นทางเป็นคำสั่งขอให้หยุดรถ แล้วค่อยๆ พาผู้สูงวัยข้ามไปจนถึงอีกฝั่งโดยปลอดภัย แม้มองคนคู่นั้นด้วยระยะห่างพอสมควร แต่เธอก็หันเห็นปากของหญิงชราขยับขึ้นลง กล่าวสองคำสั้นๆ ที่เดาได้ว่า ชอบใจ

แวบนั้นเธอเผลอยิ้มกับภาพที่เห็นแล้วรู้สึกละอายแก่ใจ เมื่อเขาหมุนตัวกลับ ก้าวขายาวๆ มาถึงรถยนต์พร้อมกับยิ้มละไม และค้อมศีรษะขอโทษเธออย่างสุภาพ ทำให้เธอต้องรีบก้าวขึ้นไปนั่งในรถแล้วปิดประตูอย่างเบามือที่สุด มองท้ายรถยนต์ของเขาค่อยๆ เคลื่อนตัวห่างออกไป โดยที่เธอไม่ได้พูดคำใด

มีแต่รอยยิ้มละไมนั้นปะไร ที่ตื้นใจและคุ้นเคยอย่างบอกไม่ถูก

4

ในรอยศิลป์

มูลนิธิ ‘สู่ศิลป์’ เป็นตึกสองชั้นหาสีขาว หลังคาแบนลาดต่ำ ผงังด้านหน้าของตัวตึกแต่งด้วยไม้ระแนงสีน้ำตาลแก่ แผ่นกระจกใสสูงกว้างกรออยู่อีกฝั่งที่เชื่อมไปยังสวนกว้าง ทอดยาวไปจนจดแนวรั้วตึกริมแม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งปรากฏเป็นฉากหลัง

บนเนื้อที่หนึ่งไร่ นอกจากตัวตึก ยังมีบริเวณสนามหญ้าเขียวขจีตัดเรียบเตียน ท้ายตึกยังแบ่งพื้นที่ส่วนหนึ่งกันเป็นซุ้มระแนงสีเหลี่ยม มีเถาไม้เลื้อยออกดอกเล็กๆ สีขาวแกมม่วงอ่อน อีกด้านหนึ่งตรงชายคาปกคลุมด้วยเฟืองฟ้าแผ่กิ่งก้านผลิดอกแดงสลับชมพูบานสะพรั่งดอกสร้อยอินทนิลสีฟ้าครามห้อยเป็นพวงระย้าจากหลังคาระแนง ถัดไปมีชุดเก้าอี้สนามสีขาวตั้งอยู่กลางแจ้ง

เมื่อรถอออสตินที่ได้อนสิบนั่งอยู่ตอนหลังเคลื่อนผ่านซุ้มประตูทางเข้าที่คงเอกลักษณ์แบบบ้านขนมปังขิง สมัยปลายรัชกาลที่ 5 หญิงสาวมองผ่านกระจกรถไปยังตัวตึกโบราณ เห็นป้ายสีเหลี่ยมผืนผ้าขนาดใหญ่ประกอบจากไม้เนื้อดี เซาะร่องตัวอักษรลึกลงสีทอง สลักชื่อสถานที่ประดับบนตัวตึกเด่นหรา ให้ความเข้มขลังอยู่ไม่น้อย เมื่อรถแล่นไปตามพื้นที่เมินต์ที่ทอดยาวไปจนถึงโรงจอดรถ เธอก็พินิจสำรวจโดยรอบตลอดทาง

“นายแสวงรอนันต์แถวนี้ละ ฉันจะรีบทำธุระของคุณหญิงยายให้

เสร็จโดยไว” หญิงสาวสั่งให้แสงคอยอยู่ไม่ไกลนัก

พูดจบ เดือนสืบก็นมุนตัวแล้วก้าวฉับๆ ด้วยท่าทางคล่องแคล่ว จนกระโปรงบานสีฟ้าพลิ้วไหว ภูผาโหมสืตเดียวกับชุดคล้องไว้ที่แขน เดินไปตามทางสายเล็กๆ ที่ทอดยาวจนสุดชานบันไดเชื่อมมุขหน้าตึก มองเห็นบานประตูด้านหน้าตึกปิดเอาไว้ จึงหยุดยืนหักท่ายชายวัยกลาง คนที่กำลังจับด้ามไม้กวาดทางมะพร้าวกวัดไกวเศษใบไม้ที่ร่วงกราวอยู่ใต้ ต้นหูกวาง ที่ปลูกเยื้องตึกจนชดริมกำแพงด้านข้าง

“ลุงคะ...คุณลุง”

ชายผู้นั้นวางไม้กวาดไว้โคนต้นไม้ แล้วเดินกระย่องกระแย่งมาจน เกือบถึงตัว ค้อมศีรษะอย่างพินอบพิเทาแล้วกล่าวเสียงเรียบ “ว่าอย่างไร ขอรับคุณหนู”

“ฉันเห็นประตูปิด ไม่ทราบว่ามันเขาเปิดทำการหรือไม่คะ”

“เปิดปกติขอรับ แต่คุณพูนพงศ์ข้ามไปตลาดฝั่งตรงข้ามเมื่อ ชั่วโมงก่อน อีกประเดี๋ยวก็คงเข้ามา ถ้าคุณหนูมาติดต่อธุระ ก็เชิญคอย ด้านในที่ห้องรับรองแขกก่อนเถิดขอรับ”

“ถ้าเช่นนั้น ฉันขออนุญาตเข้าไปข้างในนะคะ”

เมื่อชายคู่สนทนาพยักหน้ารับ เดือนสืบจึงไม่รีรอ ก้าวตามบันได หินอ่อนราวสามขั้นไปหยุดบนชานพักกว้างโล่ง ทันทีที่ผลักบานประตูเปิด กว้าง สิ่งแรกที่จับสายตาของเธอไว้จนไม่อาจถอน คือภาพเขียนทั้งสี่น้ำมัน และสีน้ำในกรอบหลากหลายขนาด ซึ่งแขวนเรียงบนฝาผนังทั่วทั้งห้องโถง

ทว่าเหมือนมีแรงดึงดูดบางอย่าง เมื่อปลายเท้ากลับขยับไปหยุด อยู่ตรงผนังกลางห้องที่กั้นฉากเป็นทรงโค้งเว้า แบ่งช่องไฟขนาดเท่าๆ กัน ไว้เป็นเก้าช่อง แต่ละช่องมีภาพเขียนสีน้ำมันขนาดสี่เหลี่ยมผืนผ้าอยู่ใน กรอบถมทองแขวนเรียง สว่างด้วยแสงสีส้มจากไฟดวงเล็กซึ่งสาดส่อง จากเพดานสูงไปยังภาพ มองเห็นความงามจากการไล่สีที่ปลายพู่กัน บรรจงแต่งแต้มไว้เป็นเรื่องราว

แต่ละภาพล้วนสร้างทัศนียภาพซึ่งมีสายน้ำเป็นจุดหลักและเชื่อมโยงถึงกัน มีฉากหลังที่บอกเล่าเรื่องราวด้วยสภาพภูมิทัศน์หลากหลายแตกต่างกัน กระนั้นถึงพิศเพ่งอย่างไร ก็แน่ใจว่าสายน้ำในทุกภาพอาจคือที่เดียวกัน อย่างภาพบานแรกนั้น มีฉากหลังเป็นเรือนหมู่ ยกใต้ถุนสูง เชื่อมติดกันเป็นวงกว้าง บ้านแต่ละหลังมีบันไดยื่นลงไปในกระแสน้ำที่มีกอผักตบชวาสีเขียวแซมดอกสีม่วงลอยเป็นแพ ด้านหลังเป็นทิวไม้ยืนต้นสูงสล้าง ตัดกับท้องฟ้าสีอ่อนจาง มองแล้วเพลินตา ให้ความรู้สึกเย็นสบายอย่างไรรอย่างนั้น แต่เดือนสิบกลับคุ้นตา เหมือนดั่งที่เคยเห็นสถานที่ในภาพ

ครั้นเลื่อนสายตาไปยังภาพถัดไป ความรู้สึกก็ไม่ต่างกัน คือมีแม่น้ำเป็นจุดหลัก ริมตลิ่งมีผักทอดยอดเลื้อยไถ่ลัดต่อไม้สูงที่ลดหลั่นกันนับไม่ถ้วน บนผืนดินเหนือแม่น้ำคืออาณาเขตของวัดแห่งหนึ่ง มีศาลาสีขาวหลังเล็กสร้างอยู่ริมตลิ่ง ไกลกันปลูกต้นहुกวาง ผลิใบเขียวขนาดใหญ่เต็มต้น ไกลตาลิบเป็นมะพร้าวยืนโงน ใบยาวเล็กๆ เป็นแฉกไหวคล้ายต้องลม แลเห็นฉากหลังสุดเป็นท้องฟ้าสีหม่น ก้อนเมฆที่ลอยเด่นทึมเทาคล้ายฝนตั้งเค้า ยามทอดมองจึงรู้สึกหดหู่ขึ้นมาแวบหนึ่งอย่างบอกไม่ถูก และรู้สึกไม่ต่างจากภาพแรก ราวกับเธอเคยคุ้นกับวัดที่ปรากฏในภาพ

เมื่อไล่สายตาไปตามภาพอื่นๆ ที่เหลือ เดือนสิบพะวงคิดอย่างใคร่ครวญ รู้สึกใจสั่นประหลาด เพราะความหวุ่นหวาดโดยไม่รู้เหตุผล จนกระทั่งขยับมาหยุดที่ภาพสุดท้าย สายน้ำที่เห็นมีประกายพราวระยับจับแดด เห็นผืนน้ำแห่งนั้นคือวัดอรุณราชวราราม ยอดพระปรางค์สวยงามเป็นสง่า ตัดกับฟ้าครามอมส้มที่มีหมู่เมฆกระจายตัว มองเห็นอาณาเขตวัดสะท้อนลงสู่ผิวน้ำ แลเห็นวิหคไผ่ผินอยู่บนนาไกลตา เธอคุ้นเคยกับวัดแห่งนี้เหลือคณานับ ไม่อาจนำความกระจ่างได้ว่าเป็นด้วยเหตุใดกัน

พลันนั้นเดือนสิบเริ่มสะกิดใจถึงจำนวนของภาพเขียนตรงหน้า เอี้ยวตัวกลับไปมองภาพแรกซ้ำอีกครั้ง แล้วนับจำนวนภาพขึ้นในใจ คิ้วสองข้างขมวดมุ่นเข้าหากันโดยไม่รู้ตัว เมื่อเธอนับภาพเขียนทั้งหมดได้ เพียงเจ็ดบานทั้งที่มีช่องสำหรับแขวนภาพถึงเก้าบาน มองสองช่องที่ว่างด้วยความครุ่นคิดอย่างคนช่างสงสัย ปรายสายตาเลือบไปเห็นมุมขวาสุดของทุกภาพ ปลายเท้าจึงขยับเข้าไปใกล้อีกนิดเพื่อเพ่งมองสิ่งนั้น

‘ข.ศ.’ อักษรย่อสองตัวปลายหางตัวด ลงด้วยสีแดงเข้มตัดกับภาพช่างทำให้เธอใคร่รู้เสียเต็มประดาว่า เป็นการลงอักษรย่อแทนตัวของผู้วาดคนใด

ขณะความคิดกำลังเพลิดเพลिन เสียงของใครคนหนึ่งก็เอ่ยทักจากทางด้านหลัง “มาคอยนานหรือไม่ครับ”

เดือนสิบหันขวับไปยังต้นเสียง จึงเห็นว่าคนผู้นั้นเป็นบุรุษหนุ่ม แต่งกายสุภาพ เสื้อเชิ้ตแขนสั้นติดกระดุมครบเม็ด ชายเสื้อสอดไว้ในกางเกงขายาวสีน้ำตาลเข้มที่ยาวคลุมข้อเท้าเหนือรองเท้าเป็นเงามันปลาบช่างพอเหมาะ กับผมที่หวีเสียเรียบแปล้ จนเผยหน้าผากกว้างอันเกือบเถิก เขายิ้มให้เธอจนตาหยี ก่อนจะขยับแว่นตาครอบทองเนิบๆ จึงคาดเดาว่าอายุอานามน่าจะมากกว่าเธอราวห้าถึงหกปี เธอนึกขึ้นกับภาพลักษณ์ของเขาคือคล้ายคนคงแก่เรียนไม่น้อย แต่ก็พยายามสำรวจท่าทีด้วยการยิ้มตอบเรียบๆ ทั้งที่กลั้นน้ำไว้แทบไม่อยู่

“สวัสดิ์ค่ะ ดิฉันชื่อเดือนสิบ ไม่ทราบว่าคุณคือ...”

หญิงสาวผู้อ่อนวัยกว่าแนะนำตัวเองด้วยการแทนตัวว่า ‘ดิฉัน’ พลังขี้นี้ไปยังคู่สนทนา จนเขามีอาการขัดเขินเหนียวมาย ยกมือขึ้นลูบท้ายทอยเบาๆ ด้วยท่าทางเด๋อด่า และตอบกลับเธอด้วยอาการติดอ่างเสียอย่างนั้น

“เอ่อ...คือ...ผมชื่อพูนพงศ์...ครับ เป็นผู้ดูแลมูลนิธิแห่งนี้”

ชื่อแทนตัวของเขาผู้นี้ไพเราะชัดกับบุคลิกหน้าตาโดยแท้ แต่

เดือนลิบหาได้สนใจไม่ ยิ้มอ่อนๆ อย่างเก๋กระดากเพียงนิด แล้วดึงเขาเข้ามามีส่วนร่วม กับสิ่งที่ตนเองใคร่รู้

“ดิฉันมีข้อสงสัยเกี่ยวกับภาพวาดที่เห็นตรงหน้าค่ะ ไม่ทราบว่ามีภาพทั้งชุดนี้มิได้อยู่แค่เจ็ดบานหรือคะ”

เดือนลิบเอียงคอเล็กน้อย ขณะมองชายหนุ่มตรงหน้าที่ยืนหนึ่ง เหมือนคนตื่นตะลึง เลิกคิดหนึ่งเป็นเชิงถามซ้ำครั้งที่สอง จนเขารู้สึกตัวว่าแสดงท่าทีสนใจเธอออกหน้าออกตาจนเกินงาม

“คุณเดือนลิบชอบภาพเขียนชุดนี้หรือไม่ครับ” เขาไม่ตอบคำถามเธอเสียทีเดียว พอเห็นว่าเธอพยักหน้ารับกลายๆ เขาก็กล่าวเพิ่มเติมว่า “จริงๆ แล้วภาพทั้งชุดมีอยู่เก้าบานครับ แต่ว่าตอนนี้เพิ่งเขียนเสร็จเพียงเจ็ดบานจึงนำมาแสดงไว้เท่านี้ ทางมูลนิธิจึงเหลือช่องว่างไว้อีกสองแห่งเพื่อรอภาพที่เหลือครับ”

พอเขาได้พูด อาการติดอ่างก็หายไป กลายเป็นฉะฉานคล่องแคล่วเล่าเสียดยาว จนเดือนลิบได้รู้มากขึ้นอีกว่า ภาพเขียนชุดนี้จินตนาการขึ้นจากความทรงจำเสียวนึ่งของผู้วาด และทิ้งท้ายด้วยความเห็นส่วนตัว

“ผมว่าคนเขียนภาพเขาคงผูกพันกับสถานที่ในภาพพวกนี้กระมัง”

“ดิฉันชอบนะค่ะ แล้วเมื่อไรอีกสองภาพถึงจะเสร็จกันนะ ชักอยากให้เห็นจนครบทั้งชุดแล้วสิคะ”

พูนพงศ์รีบพูดเปิดทางทันที “ถ้าอย่างนั้นคุณเดือนลิบก็ต้องแวะมาที่นี่บ่อยๆ แล้วกระมังครับ”

ถึงเดือนลิบจะยังเดียงสา แต่เธอก็ไม่ใช่สตรีผู้ขลุกอยู่แต่ในครัว ถูกกักบริเวณอยู่ในพื้นที่จำกัด จึงไม่ประสีประสาจนไม่รู้วาทะทางและวาจาของบุรุษซึ่งพบหน้าครั้งแรกนามว่าพูนพงศ์นั้น คือถ้อยวาจาเกี้ยวพาราสี ดังนั้นเธอจึงตัดบทด้วยการตั้งคำถามถึงอักษรย่อในภาพเพื่อเลี่ยงการตอบรับคำชวนของเขา

“ว่าแต่คุณพูนพงศ์ทราบหรือไม่คะว่า อักษรสองตัวขอไขกับ ศอศลาที่ปรากฏอยู่ทุกภาพนั้นเป็นลายเซ็นของศิลปินผู้วาดคนใดกัน”

“คุณเดือนลิบเป็นคนแรกที่ถามหาคนวาดเลยนะครับ แต่ผมสนใจที่จะตอบจริงๆ เพราะตั้งแต่ผมมาเริ่มทำงานที่มูลนิธิแห่งนี้เมื่อปีกลาย ภาพชุดนี้ก็ถูกจัดแสดงไว้ก่อนหน้านี้แล้ว ผมจึงไม่ทราบว่ามีใครกันเป็นเจ้าของผลงานครับ แต่อย่างไรผมจะลองสอบถามกับลุงสมชายอีกทีนะคะครับ”

เดือนลิบขมวดหัวคิ้วอีกครั้ง “ใครกันคะ ลุงสมชาย”

“ก็คุณลุงที่กวาดเศษใบไม้อยู่ข้างนอกอย่างไรเล่าครับ แกอยู่ที่นี่มาก่อนหน้าผม น่าจะนานแล้วกระมัง”

พูนพงศ์แสดงความเอาใจใส่ในสิ่งที่หญิงสาววัยแฉล้มตรงหน้า ใคร่รู้จนหลงลืมว่าเธอมีฐานะอันใด ดังนั้นเดือนลิบจึงถือโอกาสตบตบสนทนาเรื่องรูปภาพเสียเท่านี้ แล้ววกเข้าฐานะที่คุณหญิงเพื่อฝากความประสงค์มา

เพียงไม่กี่อึดใจ เดือนลิบจึงถูกเชื้อเชิญเข้าไปยังห้องรับแขก จัดการมอบเงินจำนวนหนึ่งที่คุณหญิงเพื่อเตรียมใส่ซองเอกสาร สีนํ้าตาลเอาไว้ โดยดึงออกจากถุงผ้ายื่นให้แก่เขา เป็นขณะเดียวกับที่เขา ยังคงไม่ละความพยายาม ช่างเจรจาพาทีชวนคุยสัพเพเหระ จนเธอซึ่งปกติช่างเจื้อยแจ้วจํานรรจำถึงกับหุบปากสนิท ได้แต่ฟังฝ่ายเดียว

พูนพงศ์เล่าถึงมูลนิธิสู่ศิลป์เท่าที่รู้ว่า มูลนิธิแห่งนี้ก่อตั้งด้วยผู้มีใจรักในงานศิลปะโดยสงวนนามไว้ไม่แสดงตัว จัดหารายได้จากการประมูลงานศิลปะ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นภาพเขียนสีน้ำ สีนํ้ามัน นำไปช่วยเหลือสังคมอีกทอดหนึ่ง โดยเล่าต่อว่า ผู้ก่อตั้งมูลนิธิแห่งนี้ได้รับแรงบันดาลใจมาจากพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่มีต่อพสกนิกรชาวไทย จึงประสงค์อยากเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยเหลือสังคม

เมื่อกล่าวถึงตรงนี้ เดือนลิบเห็นว่ากินเวลาอยู่นานโข จึงเลิบบ

มองนาฬิกาที่แขวนติดผนังบอกเวลาจนบ่าย ท้องไส้ที่ก๊วเพราะข้าวเที่ยงยังไม่ตกถึงท้องเริ่มร้องประท้วง เธอยังต้องใช้เวลาอีกส่วนหนึ่งกับการแวะตลาดสดเพื่อซื้อดอกไม้ เธอจึงผุดลุกขึ้นแล้วกล่าวขอตัวกลับอย่างเร่งรีบ ออกจากห้องรับแขกแล้วก้าวยาวๆ โดยหันม้ายิ้มบางๆ เป็นการเอ่ยคำลาให้ผู้ดูแลมูลนิธิหนุ่ม ที่บัดนี้ยืนชะเง้อคอยยาวด้วยความผิดหวัง

เดือนสิบรีบเสียนลิ้มถุงผ้าที่ถือติดมือตอนขามา

“ป้าคะ ฉันซื้อกุหลาบกำนี้หน่อยค่ะ” เดือนสิบเห็นดอกกุหลาบอุมปลั่ง สีแดงสดซึ่งถูกห่อไว้ด้วยหนังสือพิมพ์เพียงผ่านตา เพราะเธอหาได้มีแง่ใจเลือกสรรสิ่งสวยงามอย่างสตรีผู้ใจเย็น และนิยมชมชื่นไม่ดอกอย่างสตรีอื่นไม่ อีกทั้งท้องไส้ที่เริ่มก่อแวนเป็นระยะจนตาเริ่มลลายปรารถนาจะซื้อดอกกุหลาบกับดอกมะลิให้แล้วเสร็จ จะได้รับกลับยังเคหสถาน

ทว่าตอนแม่ค้ายื่นกุหลาบส่งให้แก่หญิงสาว ดวงตาของเธอจึงเบิกกว้างขึ้นเล็กน้อยด้วยความตระหนก เมื่อนึกขึ้นได้ว่าถุงผ้าที่คล้องแขนไว้แต่แรก บัดนี้หาได้อยู่ติดตัวไม่ เงินส่วนตัวของเธอก็อยู่ในถุงแพรสีฟ้าอ่อนซึ่งอยู่ในถุงผ้าอีกชั้นหนึ่ง

“คุณป้าขา รอประเดี๋ยวหนึ่งนะคะ พอดีฉันลิ้มถุงเงินไว้ที่มูลนิธิใกล้ๆ นี่เอง จะรีบย้อนกลับมาเอากุหลาบ ป้าช่วยเก็บไว้ให้ก่อนนะคะ”

เดือนสิบไม่ทันรอฟังคำตอบของแม่ค้า รีบหมุนตัวกลับอย่างรวดเร็ว เดินกึ่งวิ่งแทรกผู้คนจำนวนหนึ่งที่ต่างข่วไขว่กันไปตามในตลาดผ่านร้านรวงที่ตั้งสินค้าขายของหลากหลายชนิด บ้างเป็นร้านกาแฟ บ้างเป็นร้านขายของชำ บ้างขายพืชผักผลไม้ รวมถึงร้านไม้ดอกไม้ประดับที่วางแผงติดกันเป็นพืด มุ่งหมายแต่จะกลับไปให้ถึงมูลนิธิโดยไว เพราะนึกเกรงว่าถุงผ้าที่ติดตัวไว้อาจหล่นหายจนหาไม่พบ หรือถ้าลืมไว้ในห้องรับแขกเมื่อครู่ แล้วมีใครละลาละล้งเปิดดูข้างในถุงผ้า แค่นี้คิด ไปหน้าของพุนพงศ์

ก็ลอยขึ้นมา จนเธอแอบเบ้าปากขณะก้าวยาวๆ

ขณะนั้นเอง ความกระโดดกระเดกที่เป็นนิสัยอันติดตัว ทำให้เธอไม่ทันระวัง จึงก้าวพรวดพราดไปชนเข้ากับร่างของสตรีวัยกลางคนผู้หนึ่ง ที่หัวตะกร้าสานบรรจุผักและผลไม้เกือบเต็มจนอีกฝ่ายเซถลา ชั่วแต่ว่าสตรีผู้นั้นไม่ทันล้ม ก็เพราะมีชายหนุ่มร่างสูงโปร่งผู้หนึ่งซึ่งยืนหันหลังอยู่ใกล้ๆ เอื้อมมาซ้อนตัวรับไว้ได้ทัน

เดือนสิบตกใจอยู่ไม่น้อย เป็นเพราะริมฝีปากที่มีไฟเม็ดเป้งของสตรีวัยกลางคนผู้นั้นกำลังขยับขึ้นลงต่ำเธอเสียงขรม ก่อให้เกิดความอับอายแทบจะเอาปีบคลุมหัว

“หล่อนจะรีบไปหาพระแสงอะไรกันยะ ถึงเดินไม่ดูตาม้าตาเรือ เห็นบ้างไหมว่าหัวหงอกของอีแก่คนนี้กำลังยืนอยู่หนโท ชะหน้อยแน”

เดือนสิบยกมือไหว้ขอโทษ ขณะกลอกตามองโดยรอบ จึงเห็นผู้คนต่างมองมาที่เธอเป็นตาเดียว ได้แต่นึกว่าตนเองจะต้องมีเรื่องอับอายซ้อนๆ กันอีกก็ครึ่งของวันนี้หนอ ยังไม่ทันที่ความคิดจะโลดแล่นไปถึงไหน เธอก็รีบหมุนตัวกลับ ได้แต่ก้มหน้างุดหมายจะหลบหน้าเกลื่อนความอาย กลับโชคร้ายซ้ำซ้อน เมื่อก้าวเข้าไปสะดุดกับก้อนหิน ทำให้ร่างทั้งร่างโถมลงไปชนเข้ากับร่างของสตรีอีกผู้หนึ่ง ซึ่งกำลังยืนเลือกผักอยู่ข้างแผงจนต่างฝ่ายต่างล้มลงไปด้วยกัน

เป็นความเจ็บตัวที่ไม่เท่าเทียมความอายเสียจริง!

จะให้ร้องโอดโอยก็ใช่ที่ เมื่อเห็นว่าสตรีผู้ที่ถูกเธอชนจนล้มนั้น ทำข้าวของในตะกร้าสานหล่นออกมาเกลื่อนกล่น เธอจึงรีบลุกขึ้นแล้วช่วยเก็บผัก เนื้อสัตว์ กลับใส่ตะกร้าดังเดิม ก่อนจะขอโทษรวดเร็วอีกครั้ง โดยไม่ทันได้ถามเสียด้วยซ้ำว่าอีกฝ่ายได้ตอบว่าอะไร เพราะกำลังนึกถึงแต่ความอับอายที่ทับซ้อนเป็นเท่าตัว

“ขอโทษจริงๆ นะคะ พอดีฉันรีบไปหน่อย”

สองขาจึงก้าวตามสมองสั่งให้เดินเท้าไปข้างหน้าอย่างเร็วจี้ ได้ยิน

เสียงของสตรีวัยกลางคนที่เธอเดินชนครั้งแรก ก่นด่าไล่หลังลอยมาตามสายลม ฟังแทบไม่ได้ศัพท์

“ซุ่มซ่ามอย่างนี้นี่นา ชนแล้วชนเล่า ไม่รู้ว่าลูกหลานบ้านใครสินะ”

ชายหนุ่มร่างสูงโปร่งคนเดิมที่ช่วยรับตัวสตรีคนแรกที่เดือนสิบเดินชน กำลังเข้ามาช่วยพยุงตัวสตรีวัยกำดัดคนที่สองที่ถูกเธอชนจนล้มไป กองกับพื้นขึ้นมาด้วยความเป็นห่วงเป็นใย และสายตาของเขาที่เธอเคยเห็นว่ายิ้มละไมเมื่อช่วยยามก่อนหน้า บัดนี้นิ่งขึงมองร่างของเธอจนล้นหายไปด้วยความไม่พอใจทีเดียว

5

ในรักหรือชิง

“ทำไมพี่ชายของน้องถึงทำหน้าอเซ่นนั้นเล่าคะ น้องก็ไม่ได้เจ็บตรงไหนเสียหน่อย ผัก ผลไม้ในตะกร้าก็หาใช้เสียหายจนไม่อาจเข้าครัวได้ แล้วผู้หญิงคนนั้น เธอก็เอ่ยคำขอโทษกับน้องแล้ว”

ตรุณีผู้ถูกชนจนหกล้มลุกขึ้นยืนเอ่ยกับผู้เป็นพี่ชาย หลังจากจัดการปิดเศษฝุ่นผงที่ติดตามเสื้อผ้าและเนื้อตัวอันเปื้อนเปรอะ แม้จะไม่ถึงกับหมดจด ยังคงเห็นเค้ารอยกะด่างกะดำบนชุดเพราะคราบโคลนอันเกิดจากขี้โคลนที่กระเด็น แต่เธอก็ทำได้วิตกไม่ ต่างจากผู้เป็นพี่ที่บ้านหน้าขรัมนิ่งเสียจนเธอออกกว่าเขากำลังไม่พอใจสตรีผู้นั้น

“จะไม่ให้พี่โกรธได้อย่างไรกัน ดูเสื้อผ้าของน้องสิ เปื้อนขี้โคลนเป็นฝอย กลับไปถึงวังเมื่อไร ขี้คร้านจะโดนคุณแม่ตำหนิ หาวาพี่ชวนน้องออกมาเตร่ในตลาดสดจนได้เรื่อง ทั้งที่คุณแม่ก็ปรามหลายหนแล้วว่า ไม่ต้องการให้น้องมาจับจ่ายข้าวของในตลาดเอง มันเป็นหน้าที่ของเด็กในบ้านแท้ๆ แล้วอีกอย่าง พี่ไม่เห็นน้ำใสใจจริงในวาทะที่กล่าวขอโทษของผู้หญิงที่วังชนน้องโดยไม่ดูตาม้าตาเรือคนนั้นสักนิด”

เมื่อสีหน้าของบุรุษหนุ่มผู้เป็นพี่ชายหาได้คลายจากอารมณ์ขุ่นมัว ทอวาด สตรีผู้เป็นน้องห่างกันหัวปีท้ายปี จึงเข้าไปเกาะแขนเอาใจเขา แล้วกล่าวด้วยวาจาหวานรีนหู

“ทุกที่พี่ชายของน้องใจเย็นเป็นน้ำ แล้วกระไรหนนี้ถึงได้บั่นหน้าหงิก

งอเลาะๆ ไม่เอาแล้ว นื่องว่าเรากลับไปขึ้นรถกันเถิดค่ะ นื่องจะรีบกลับไปเตรียมเครื่องปรุง สำหรับมือเย็นนี้ นื่องจะปรุงแกงรัญจวนให้พี่ชายชิม รับประกันว่าถูกปากจนต้องร้องหาให้นื่องทำให้ทานในคราวหลังอีก”

ในยามใดก็ได้แล้วแต่ที่ตรุณีผู้มีนามว่าทอวาด แห่งสกุลบดินทร์-อภิมรย์ ได้เอนอ่อนเกี่ยวกับการเข้าครัว สีหน้าของเธอจะเปี่ยมไปด้วยรอยยิ้ม ดวงตาสีดำขลับมักฉายแววสดใส เพราะเธอเป็นผู้นิยมชมชอบการเรือนของกุลสตรีทุกชนิด โดยเฉพาะการได้แสดงฝีมือปรุงอาหารหลากหลายซึ่งฝึกปรือมาตั้งแต่ยังเยาว์ โดยมีแถบ บ่าวกันครัวประจำวัง อภิมรย์ ผู้ดูแลการงานในวังแห่งนี้มาตั้งแต่สมัยที่เธอยังไม่ถือกำเนิด เป็นผู้มเเพาะตำรับอาหารชาววังจนเธอชำนาญชำนาญ จนหลายครั้งที่พี่ชายและบิดาต่างเอยชมว่ารสฝีมือการปรุงของเธอโอชะถูกปากเป็นยิ่งนัก

เช่นหนนี้ ทอวาดเป็นผู้ร่ำร้องขอติดรถของผู้เป็นพี่ชายออกมาตลาดสด เพื่อจับจ่ายเครื่องปรุงในการเตรียมสำหรับมือเย็น เมื่อเห็นว่าปลายทางที่พี่ชายตั้งใจออกจากบ้านมานั้นคือมูลนิธิสุศีลศิลป์ ซึ่งอยู่คนละฟากถนนกับตลาดสดไม่ไกลนัก ทั้งที่มารดานั้นเอยตำหนิตั้งแต่ยังไม่ทันออกจากที่อาคัย

‘แม้ว่าตอนนี้ช่างกระไรนัก หน้าที่จ่ายตลาดเป็นของนังกลอย แทนที่จะปล่อยให้มันออกไปทำอย่างเคย กลับอาสาออกไปเดินทรร้อนตากแดดอาบเหงื่อเป็นมันเสียอย่างนั้น อีกหน่อยนังกลอยมันก็ได้ใจกันพอดี ถึงเวลาจ่ายตลาด มันได้ยื่นตะกร้าให้แม่वादไปแทน ส่วนมันก็นั่งกระดิกนิ้วแล้วสูมหัวนินทาคนนั้นที่ คนโน้นที่ สบายใจเจ็บ’

ทอวาดนึกถึงคำบ่นจมหูของคุณมยุรา ผู้เป็นมารดา เธอก็เพลอถอนหายใจ แล้วเร่งเร้าชายหนุ่มผู้เป็นพี่ให้ก้าวเท้าขยับตัวออกไปจากตลาดสดเพื่อกลับไปยังที่จอดรถ หลังจากสายตาของผู้คนที่เดินสวนกันซวักไขว้แต่แรกนั้น เริ่มหยุดมองดูเธอสนทนากับพี่ชายอย่างใคร่รู้

“ไปจากตรงนี้ก็ก่อนเถิดค่ะ นื่องรู้สึกว่ามีคนสนใจเราสองคนมาก

ขึ้นแล้วนะคะ”

“ถ้าอย่างนั้นก็รีบไปเถอะ พอตบ่ายแดดคงร้อนกว่านี้ พี่ขอแวะที่มูลนิธิสักประเดี๋ยวนะ อยากไปดูภาพเขียนพวกนั้น”

ทอวาทพยักหน้ารับ แล้วก้าวขาเคียงข้างร่างของพี่ชาย แต่เดินไปยังไม่ทันพ้นปากตลาด จำต้องหยุดเท้าก็เมื่อหูแว่วเสียงกระพรวนดังกรู๊งกรู๊ง ไกลเสียจนรู้สึกได้ว่าเสียงนั้นน่าจะอยู่ไม่ไกลนัก ที่สำคัญ ผลลัสมลอยหิวร่วงจากตะกร้า แต่หาได้กระทบพื้นอย่างควรจะเป็น ทว่ากลับลอยค้างเติ่งกลางอากาศชั่ววินาที แล้วเปลือกบางก็ถูกปอกออกอย่างว่องไวก่อนจะหายลับตาไป เพราะมีคนเดินเบียดสวนทางมาพอดี

ทอวาทหันรีหันขวางด้วยความตื่นตระหนก เฟ้งสายตาดูไปรอบๆ เห็นแต่ผู้คนที่มาเดินจับจ่ายใช้สอยต่างแต่งตัวตามปกติ ไร้ร่องรอยเปลือกส้มที่ควรจรร่วงสู่พื้น รวมถึงเจ้าของเสียงที่เธอมั่นใจว่าเพิ่งเห็นเมื่อเช้าจนติดตา กระทั่งพี่ชายที่เดินนำไปหลายก้าวหยุดเดิน แล้วหมุนตัวกลับมาร้องทัก

“น้องเป็นอันใดหรือ ทำไมถึงได้หยุดเดินเสียเล่า”

“น้องเห็นอีกแล้วค่ะ พี่ชาย แต่น้องไม่ได้เห็นเป็นรูปร่าง เป็นตัวเป็นตนเหมือนเมื่อเช้า แต่คราวนี้น้องเห็นผลลัสมลอยออกจากตะกร้าแล้ว มันก็ปอกเปลือกเองได้ มันคืออันใดกัน น้องเห็นฝักกลางวันแฉกๆ หรือเปล่าคะ”

ฝ่ายพี่ชายย่นหัวคิ้วเล็กน้อย ขณะเหลียวมองพื้นดินที่อยู่รายรอบหาได้เห็นเปลือกผลลัสมร่วงสักชิ้น จึงปลอบประโลมและออกความเห็นเพื่อคลายความวิตก “น้องอุปาทานไปเองหรือไม่ หรือว่าน้องอาจจะเวียนศีรษะเพราะลมแดดก็เป็นได้ ถ้าอย่างนั้นก็รีบกลับกันเถอะ”

“แต่น้องได้ยินเสียงกระพรวนด้วยนะคะ”

คราวนี้ชายหนุ่มผู้พี่ไม่ได้โต้ตอบ แต่คว้าตะกร้าสานในมือน้องสาวขึ้นมาถือเสียเองและเดินออกนำ โดยมีอายุจูงมือเธอให้ตามไปด้วยสีหน้า

ที่ฉายแววครุ่นคิดบางอย่าง ซึ่งทอวาดไม่ทันสังเกต กระทั่งเดินข้ามถนนไปยังอีกฟาก อันเป็นที่ตั้งของมูลนิธิสุศีลป

ผู้เป็นพี่ชายไม่ได้แวะเข้าไปในตัวอาคารอย่างที่ออกปากแต่แรก กลับเดินไปยังลานจอดรถซึ่งอยู่ด้านข้างตัวตึก เมื่อเห็นว่าข้างๆ กันมีรถยนต์อีกคันจอดอยู่ ทอวาดจึงชำเลืองมองเพียงแวบหนึ่ง ก่อนจะก้าวขึ้นไปนั่งด้านหน้ารถตนเอง โดยชายผู้ที่กำลังเปิดประตูรถตอนหลังเพื่อนำตะกร้าสานบรรจุผักและผลไม้ไปวางไว้ ครั้นรถเลี้ยวตามองไปอีกที ได้ยินเสียงปิดประตูรถดังปัง ก็นึกเอะใจว่าทำไมอีกฝ่ายถึงปิดประตูรถแรงกว่าปกติ เมื่อเห็นว่าเขามีได้ก้าวขึ้นมาหนึ่งประจำที่ขับรถ แต่กลับก้าวหายวาวๆ ไปทางตัวตึก และทันเห็นว่าร่างสูงโปร่งของพี่ชายนั้นกำลังยื่นเกือบประชิดตัวใครอีกผู้หนึ่ง

ใครผู้หนึ่งที่เป็นสตรี...ที่เดินชนเธอจนล้มเมื่อครู่ใหญ่นั้นเอง

ฝ่ายชายหนุ่มผู้พี่ เอาแต่ครุ่นคิดถึงคำบอกเล่าของน้องสาว ตลอดฝีก้าวที่พ้นออกจากเขตตลาดสดมาจนถึงลานจอดรถในเขตมูลนิธิสุศีลป เสียงกระพรวนอย่างนั้นหรือ ผลส้มที่ล่อยและปอกเปลือกเองได้อย่างนั้น หรือ รวมถึงตอนเช้าก่อนออกจากบ้านอีกเล่า ที่น้องสาวบอกกับเขาว่า...

‘น้องเห็นคะ พี่ชาย เด็กผู้ชายคนนั้นร่างป้อมๆ เกล้าผมจุก มีปิ่นมุกรูปก้นหอยปักอยู่ แถมยังแต่งตัวประหลาดชอบกล ไม่ได้สวมเสื้อ นุ่งโจงกระเบนเพียงอย่างเดียว แถมน้องยังได้ยินเสียงกระพรวนดังกริ้งกริ้งอยู่ตลอดเวลา น้องมั่นใจคะว่า เด็กคนนั้นต้องไม่ใช่คน ต้องเป็นกุมารทองแน่คะ’

‘น้องแน่ใจหรือว่าไม่ได้ตาฟาด ที่วังของเราถึงแม้จะเก่าแก่ ปลูกสร้างมาหลายสิบปี แต่ก็ไม่เคยมีข่าวเรื่องภูตผีวิญญูณแพรงพรายให้เข้าหูเลยสักครั้ง ยิ่งเป็นรักยม เป็นกุมารทอง ยิ่งแล้วใหญ่ น้องก็รู้มิใช่หรือว่า สกุลของเราไม่ได้มีผู้ใดสืบทอดการใช้อาคมสักราย’

‘แน่ใจอะ ถึงจะเห็นแค่นี้ก็อึดใจก็เถอะ สงสัยว่าวันพรุ่งนี้ตอน ตักบาตรเช้า น้องคงต้องเตรียมของถวายทานใส่บาตรเพิ่ม แล้วอุทิศ ผลบุญกุศลให้เด็กคนนั้น’ ทอวาทยืนยันหนักแน่น

เขาจำได้ว่าตนเองเอาแต่สายหัว เพราะส่วนตัวเป็นคนที่ไม่เชื่อหรือ มงายในเรื่องโลกหลังความตายเท่าใดนัก แต่ก็ไม่เคยคิดลบหลู่กับสิ่งที่ มองไม่เห็น ดังนั้นสิ่งที่น้องสาวเล่า จึงคิดได้ว่าเป็นที่จิตใจอันประหลาด และอ่อนไหวง่ายของเธอ ทำให้เกิดภาพลวงตาขึ้นได้ แต่แล้วสิ่งที่เธอ เพิ่งเล่าเมื่อครูนั่น กลับบกรวณจิตใจจนเขาต้องนึกย้อนไปถึงเรื่องบางเรื่อง ของตนเองขึ้นมา

แล้วสิ่งที่เขาฝันเห็นต่อเนื่องในช่วงหลายเดือนที่ผ่านมาแล้ว?

มันเป็นเพียงจิตใต้สำนึกที่ก่อตัวขึ้นเพื่อกระตุ้นให้เขียนศิลปะ เกิดแรงบันดาลใจในสิ่งที่ทำ หรือเป็นการดลจิตดลใจของสิ่งมหัศจรรย์ เร้นลับที่เรียกว่าวิญญาณหลังความตายกันแน่ เพราะเขามั่นใจว่า เขาไม่เคยรู้จักสตรีสูงวัยผู้นั้นมาก่อน ทุกครั้งที่มิเสี่ยงแว่กงานแพวประสาน มากับภาพอันรางเลือนของเธอผู้สวมชุดย้อนไปอีกหลายสิบปีก่อนหน้า เขาเห็นชัดถึงดวงตาอันคมกริบ น้ำกริ่งเกรงฉายชัด ทำให้เขาคุ่นคิดถึง ภาพในฝันที่เกิดขึ้นซ้ำๆ มาตลอดโดยมิเคยบอกกล่าวกับผู้ใด

แล้วว่วงค์ความคิดของเขียนศิลป์ก็สะดุดลงจับปล้น เมื่อวาง ตะกร้าหยาบสานลงบนเบาะหลัง สายตาเหลือวไปพบเธอผู้นั้น จึงปิดประตู รถเสียงดัง แล้วก้าวฉับๆ ปราดเตียวก็ถึงร่างของดรุณี ผู้สวมชุดกระโปรง บานพลั่วสีฟ้าผู้นั้น ชายหนุ่มเอ่ยเสียงเรียกโดยไม่รู้ว่าเพราะเหตุใด ความ สุขุมเยือกเย็นอันเป็นลักษณะนิสัยส่วนตัวจึงหายไป

“นี่คุณ คุณนั่นแหละ ได้ยินที่ผมเรียกไหม”

สตรีผู้มีใบหน้าจิ้มลิ้มพริ้มเพราหยุดเท้าจับปล้น วงหน้ารูปไข่ เหลียวกลับมาตามเสียงเรียก แลเห็นนัยน์ตาสีน้ำตาลแก่เจือดำได้ชัด ประกายแจ่มใสของเธอฉายขึ้นแวบหนึ่ง ก่อนจะแปรเป็นความฉงนฉงาย

แทรกแทนที่ กลับปากบางสีชมพู มิได้แต่งแต้มหุบหีบ คิ้วเรียวโค้งสองข้าง
ขมวดเข้าชนกันอย่างรวดเร็ว

“คุณเรียกดิฉันทำไมหรือ”

ชายหนุ่มผู้มีเรื่องขัดข้องใจก้าวไปเกือบประชิดตัว จนเธอผู้นั้นต้อง
ถอยเท้าไปสองก้าวอย่างระแวง “ก็เรียกคุณนะสิ แถวนี้อยู่กันแค่สองคน
ถ้าผมไม่เรียกคุณแล้วจะให้เรียกใคร”

“มีอะไรไม่ทราบคะ ดิฉันกำลังรีบ”

เขาไม่รู้หรือว่าสตรีผู้นั้นอยู่ตรงหน้ามีเหตุให้รีบร้อนอันใดกัน
เขารู้แต่เพียงว่า ความเร่งรีบของเธอเมื่อครู่ เป็นต้นเหตุให้น้องสาวของ
เขาสะดุดล้มจนเสื้อผ้าเปื้อนเปรอะ โดยมีได้รับคำกล่าวขอโทษอย่าง
ที่สมควรจะเป็น

“ธุระของผมอาจไม่สำคัญกับคุณเท่าใดนัก เพราะถ้าคุณเป็นคนที่
เอาใจใส่ผู้อื่นจริง คุณคงรู้จักมารยาททางสังคม กล่าวขอโทษด้วยความ
จริงใจ แล้วถามไถ่กันสักนิด ไม่ใช่สักแต่พูดขอโทษสั้นๆ ถามคำสองคำ
แค่เป็นพิธีเรื่องมันก็จบ”

“คุณกำลังพูดถึงเรื่องอะไรไม่ทราบ ดิฉันไปสร้างความเดือดเนื้อ
ร้อนใจให้คุณตั้งแต่เมื่อไร ถึงมีความจำเป็นจะต้องไปขอโทษคุณ ดิฉัน
มั่นใจว่าไม่เคยรู้จักคุณเป็นการส่วนตัวมาก่อน” พูดถึงตรงนี้ สีหน้าของ
เธอก็ยิ่งไปชั่วพริบตา คล้ายกับนึกถึงสิ่งใดออกขึ้นมากะทันหัน

ชายหนุ่มเห็นดังนั้นก็เข้าไปเองว่า เธอคงรำลึกได้แล้วว่าเขากำลัง
ต่อว่าต่อขานเธอเรื่องใด ทั้งที่ความจริงเธอกำลังนึกไปถึงเหตุการณ์ก่อน
หน้าเมื่อสองชั่วยามก่อน ตอนที่รถยนต์ของเธอต้องเบรกกึกเกือบชนท้าย
รถคันหน้า

“คงนึกออกแล้วกระมังครับ ว่าไม่กี่นาทีก่อนคุณชุ่มช่ำเดินไป
ชนคนอื่นจนล้ม โดยที่คุณเอ่ยขอโทษแค่สั้นๆ เหมือนกับคนที่ไม่ได้สำนึก
ออกมาจากจิตใจ แถมยังไม่คิดจะดูตาดูตู่ว่าคนที่คุณเดินชนเขาบาดเจ็บ

ตรงไหน หรือต้องการความช่วยเหลือหรือไม่”

หญิงสาวห่อปากเล็กน้อย “อ้อ...พอจะนี่ก็ออกแล้วค่ะ แต่ดิฉันจำได้ว่า คนที่เดินชนสองคนนั้น คนหนึ่งเป็นคุณป้า ส่วนอีกคนเป็นผู้หญิง รุนราวคราวเดียวกัน ไม่ใช่ผู้ชายตัวโต ปั่นหน้านิ้วคิ้วขมวด มายืนลับฝีปากกับผู้หญิงแบบคุณแน่”

ชายหนุ่มรู้สึกเสียหน้าขึ้นมาในทันใดที่อีกฝ่ายต่อปากต่อคำแล้ว กล่าวหาเขาว่าเป็นผู้ชายประเภทจุกจิกหยุมหยิมหรือในทำนองปากจัด เขาจึงสงบคำแล้วเฝ้าปากเข้าหากัน แต่ขณะนั้นเขาได้ยินเสียงกระพรวนดังกริ้งกริ้งอยู่ใกล้ๆ ก่อนที่จู่ๆ ร่างเล็กกะทัดรัดของสตรีตรงหน้า ซึ่งยืนในระยะห่างกว่าช่วงตัวกลับมีอาการชวนเซสวาคล้ายถูกผลักจากด้านหลัง โหมมือทั้งสองข้างมาทางเขาอย่างไม่ทันตั้งตัว ร่างนั้นโถมมาในอ้อมกอดของชายหนุ่มที่ทันช้อนร่างอันแบบบางเอาไว้ได้โดยไม่หายหลังล้มลง

เขียนคิลป์มันใจว่าไม่ได้ตาฟาด เมื่อแวบหนึ่งทันเห็นร่างวางเลือนของเด็กชายตัวจ้อยไว้ผมจุกไหววบอยู่ข้างหลังเธอผู้อยู่ในอ้อมแขน ร่างเด็กชายที่มุ่งโຈงกระเบนลายกนกสีทองกำลังยื่นเท้าสะเอว โดยที่มืออีกข้างถือส้มปอกเปลือกทั้งลูก กำลังยืมว่าจนดวงตาหิรีแววเล็ก พอเขาจ้องจับไม่วางตา เด็กหัวจุกนั้นก็โยนเปลือกส้มลอยขึ้นฟ้าสูงละลือเกือบเท่าหลังคาตึก ปล่อยให้ร่วงลงพื้นโดยเจ้าตัวเขย่งกระต่ายขาเดียวแหงนหน้าขึ้นฟ้าแล้วอ้าปากกว้างย่ำยกไปมา จนผลส้มนั้นร่วงใส่ปากพอดีบพอดิ

ชายหนุ่มเบิกตากว้างโดยไม่มีคำอุทานใด จนกระทั่งสตรีร่างเล็กในวงแขนหุบมือลงบนแผงอกเขาดังอีก สติที่กระเจิงไปเมื่อครู่จึงลอยกลับมา จึงได้ยินเสียงเล็กใส่กำลังต่อว่าต่อขานเขาเป็นกระบุงโกย

“บอกให้ปล่อยเดี๋ยวนี้ หูหนวกหรือยังงั้น”

ทว่าเขายังคงตะลึงงัน เธอจึงผลักออกอย่างแรงจนเซไปข้างหลังเล็กน้อย มองเห็นดวงตาดำขลับของเธอเขียวปัดราวกับอยากจะกินเลือดกินเนื้อ เป็นจังหวะเดียวกับที่ร่างเล็กของทอวาดเดินกึ่งวิ่งมาหยุดอยู่ข้าง

ลำตัวเขาพอดี

สีหน้าของทอวาตอิลหลักอึเหลือ มองหน้าเขากับผู้หญิงคนนั้นสลับไปมา ดวงตาดำขลับฉายแววตระหนก “มีเรื่องอันใดกันคะ”

“จะมีเรื่องอันใดเล่าคะ ก็ผู้ชายคนนี้เขาคิดจะลวนลามดิฉัน”

ทอวาตยกมือขึ้นปิดปาก เคঁลเสียงลอดออกมาแผ่วเบาอย่างไม่เชื่อในสิ่งที่ได้ยินเท่าใดนัก ขณะที่หันไปจ้องตาพี่ชาย “พี่ชายทำเช่นนั้นจริงหรือคะ”

ตอนนี้เห็นทีสตรีผู้อยู่ตรงหน้ากำลังจะกลายเป็นต่อเสียแล้ว จะให้เขาบอกกับสตรีทั้งสองคนอย่างนั้นหรือว่า เขาเห็นเด็กผมจุกที่คล้ายกุมารทองเป็นผู้ลักเธอผู้นั้นให้ลึ้มลงใส่เขา เขาจึงได้แต่ยืนอึกอัก “มันเป็นอุบัติเหตุต่างหาก คือพี่เห็นเอ่อ...”

“เป็นอย่างไรรู้เล่าคะ คุณถึงได้ทำเหมือนน้ำท่วมปาก หรือจะอ้างกับดิฉันว่าเมื่อครู่คุณไม่ได้ฉวยโอกาสทำรุ่มร่าม แต่ไม่เป็นไรหรอกคะ เพราะถ้าคุณพูดคำไหนออกมา ดิฉันก็ถือว่ามันเป็นคำแก้ตัว แล้วสำหรับดิฉันคำขอโทษก็ไม่จำเป็นนักหรอก”

เมื่อถูกย้อนศรเข้าให้ ชายหนุ่มจึงรู้สึกละอายแก่ใจอยู่ไม่น้อย เพราะเหตุใดเขาจึงไม่อาจควบคุมอารมณ์ให้เยือกเย็นและสงบนิ่งได้อย่างเคย ทำได้เพียงแสดงอาการผิวยั้มออกไป ก่อนจะตอบเสียงเบา

“คุณจะรับคำขอโทษจากผมหรือไม่...ผมไม่รู้ แต่ผมก็เป็นสุภาพบุรุษพอ ไม่ว่าเหตุที่เกิดเมื่อครู่จะเป็นด้วยเหตุใด แต่ผมถือว่าคุณเป็นฝ่ายเสียหาย และผมยินดีจะพูดคำขอโทษ ซึ่งยืนยันได้ว่าผมขอโทษคุณ จากความรู้สึกผิดอันแท้จริง ไม่ได้เสแสร้งแก้งทำแต่อย่างใด”

ทอวาตซึ่งเป็นคนกลาง ยืนฟังพี่ชายกับสตรีอีกผู้หนึ่งอยู่พักใหญ่ เห็นว่าทั้งคู่ต่างเอ่ยคำประชดกันไปมา คาดเดาจากคำบอกเล่ากระทบกระทั่งบนนั้น เห็นได้ว่าอาจเป็นเรื่องเข้าใจผิด เธอจึงเป็นฝ่ายออกปากไกล่เกลี่ยระหว่างคนทั้งสอง

“ถ้าพี่ชายของดิฉันทำให้คุณต้องชุ่นเคืองใจ โปรดยกโทษให้เถอะ นะคะ ปกติพี่ชายของดิฉันเป็นคนสุ่ม ใจเย็น แล้วก็สุภาพกับสตรีทุกคน ดิฉันคิดว่าบางทีอาจเกิดความเข้าใจผิดกัน ดิฉันชื่อทอวาคะคะ ส่วนพี่ชายดิฉันชื่อเขียน...”

ทอวาคะยังเอ่ยไม่ทันจบ คำกรณียของพี่ชายเธอก็แทรกขึ้น “ไม่ติดใจหรอกค่ะ เป็นเพราะดิฉันชุ่นชามเอง อ้อ...ส่วนที่ดิฉันเดินชนคุณทอวาคะ ที่ตลาดสดเมื่อสักครู่นี้ใหญ่ ต้องขอโทษจากใจจริงเลยนะคะ พอตัวว๊วไปหน่อย คือดิฉันลืมนั่งใส่เงินไว้ที่มูลนิธินี้แหละ จึงรีบกลับมาเอา เพราะเกรงว่าเงินอาจจะหายค่ะ”

คู่สนทนาของทอวาคะซึ้งใจเกี่ยวกับชุดที่สวมขึ้น แล้วปรายตามองไปยังบุรุษหนุ่มผู้กลับมาขึ้นนั่งสงบ ก่อนจะแนะนำตัวเองบ้าง “ถ้าอย่างนั้นดิฉันขอตัวก่อนนะคะ ยังมีธุระต้องรีบทำอีก ดิฉันชื่อเดือนลิบ เรียกสั้นๆ ว่าเดือนก็ได้ค่ะ”

“ค่ะ ถ้ามีโอกาสได้พบกัน ก็เรียกดิฉันว่าทอวาคะคะ ส่วนพี่ชายดิฉันชื่อเขียนศิลป์”

ผู้เป็นพี่ชายรู้สึกว่าการแสดงที่ไม่พอใจสตรีตรงหน้าอย่างไม่สมเหตุผล จึงเตรียมคำอธิบายแสดงความขอโทษอีกครั้ง แต่ดูเหมือนเธอผู้ที่แนะนำตัวว่าชื่อเดือนลิบ หาได้ใส่ใจต่อการฟังชื่อเสียงของเธอเท่าใดนัก ชื่อ ‘เขียนศิลป์’ ยังไม่ทันออกจากปากได้ครบคำ อีกฝ่ายก็สละใบหน้าปริตอย่างเด็กสาวซึ่งอ่อน หันไปส่งยิ้มหวานให้ทอวาคะ แล้วเหลือบกลับมามองเขาด้วยสายตาของคนหมั่นขี้หน้าต่อกัน และท้ายสุดกับปากอันเบิกกว้างที่เขาได้เห็นความเอาแต่ใจตัวได้อย่างชัดเจน

ชายหนุ่มจึงได้แต่มองหญิงสาวผู้มีนามว่า เดือนลิบ ก้าวเท้ากระฉับกระฉ่ง เดินย้อนกลับไปทางตลาดสดอีกครั้ง โดยหาว่าไม่รู้ไม่ว่ารถยนต์ออสตินสีคว้นบุหรี่ซึ่งเป็นรถยนต์ส่วนตัวที่เธอนั่งมาจอดอยู่ข้างรถมอริสสีดำขนาดกลางของเขา ขณะที่เขียนศิลป์กำลังจะหมุนตัวกลับ

ชายหนุ่มเบิกตากว้างด้วยความประหลาดใจอีกครั้ง เพราะเดือนสิบนั้นไม่ได้เดินเพียงลำพัง มีเจ้าเด็กตัวจ้อยผู้มุ่งโจงกระเบนร่ากับกุมารทองกำลังเดินกึ่งกระโดดสลับขาจนตัวลอยจากพื้น มือข้างหนึ่งเกาะชายกระเป๋าด้ายสีฟ้าที่เธอคล้องแขนเอาไว้ แถมยังเอี้ยวตัวหันมายิ้มพล่และยกคิ้วใส่เขา

เขียนศิลป์ไม่รู้ตัวสั่นคิดว่า คำพูดนั้นนอกจากปากไปได้อย่างไร “น้องเห็นกุมารทอง เหมือนที่พี่เห็นหรือไม่?”

ฝ่ายกุมารทองตัวจ้อยที่สองพี่น้องแห่งสกุลบดินทร์อภิมย์เห็น ร่างเป็นเงาราวเลื่อนในเวลาใกล้เคียงกันนั้น พอแก้มคนพอมปากหอมคอ ได้ออกมาเตร็ดเตร่เที่ยวเล่นนอกบ้านอรรถสุนทรจนสนใจอยากกิริยาพิสดารอย่างเร็วจึงไประเณย์จำ กลับไปรายงานความคืบหน้าต่อคุณหญิงยี่สุ่น ผู้ใช้ให้เขาออกมาสืบความคืบหน้าบางสิ่ง

“หนูมาแล้วค่ะ”

กุมารทองนามว่าเพียรกระโดดผลุงโพล่มายืนจังก้าด้วยท่าเก๋สะเอวอยู่ด้านหน้าประตูห้องหนึ่ง ที่คุณหญิงของบ้านอรรถสุนทรเคยใช้เป็นห้องหออกรอเรือนกับท่านเจ้าพระยาอรรถสุนทร พอสองเท้าแตะพื้น ก็เห็นเต็มสองตาว่าสตรีผู้เป็นเจ้าของห้องเย็นเหม่ออยู่ชิดหน้าต่างสายตาสองข้างแลเลยผ่านผ้าม่านปักฉลุลายที่ปลิวไหวตามลมไปยังสายน้ำที่ไหลเอื่อยอยู่ทางหลังผืนดินแผ่นนี้ ทอดตัวไปจนสุดอีกฟากฝั่ง ซึ่งเป็นวัดอรุณราชวราราม เด็กชายเพียรก็รีบกระโดดยอบตัวลงกับพื้นด้วยท่าทางพินอบพิเทา แล้วคลานเข้าซอยถี่ไปจนใกล้ร่างโปร่งแสงของพะยอม

คุณหญิงยี่สุ่นผู้เฝ้ารอฟังข่าวจากเด็กชายเพียรจึงหมุนตัวกลับมาไม่รีรอที่จะซักถาม

“ได้ความว่าอย่างไรบ้างเล่า เจ้าเพียร”